

KOMÜNİST PARTİYE EVET

SİYASİ HABER VE YORUM GAZETESİ

25

17-30 Aralık 1989

1500 LİRA

adımlar

TBKP illegal faaliyete son verdi. Şimdi TBKP'liler açık politik kimlikleriyle kamuoyunun önündeler... Parti yönetimi, başka marksist parti, çevre ve kişilerle birlikte yasal bir komünist partinin kuruluş hazırlıklarına başlama kararını İstanbul'da 8 Aralık'ta yapılan basın toplantısında açıkladı. TBKP, yasal partinin onu oluşturacak bütün güçlerin

ortak ürünü olmasını savunuyor ve kendisine hiçbir ayrıcalık talep etmediğini belirtiyor... TBKP'nin yasal bir komünist partinin kurulması hakkının elde edilmesi için yaptığı çağrı, toplumun her kesiminde geniş biçimde yankılandı. Haklı bir demokratik talep dile getirilmişti, onay gördü... TBKP, asıl sınav şimdi başlıyor, diyor... (Sayfa 4-6)

DİK KÜRT KOMİSYONU
TOPLANDI

Demokrasi İzleme Kurulu'nun çalışmaları kapsamında oluşturulan Kürt Sorunu Komisyonu ilk toplantısını yaptı, çalışmalarına başladı. Bir Kürt Sorunu Kurultayı toplantısı tartışılıyor. Tarkan Ziya Ekinci, Suphi Karaman, Sadun Aren, İsmail Beşikçi, Canip Yıldırım, Ömer Ağın komisyon çalışmalarını değerlendirdiler. (Sayfa 12-13)

► EKONOMİDE,
ALTERNATİF
POLİTİKALAR

Özal'dan bu yana, ekonomide alternatif politikalar olmadığı savunulur. Korkut Boratav tartışıyor. Emekten, sanayileşmeden ve bağımsızlıktan yana bir alternatif olanaklıdır. (Sayfa 8)

► SİLAHLANMA
DEĞİL,
KALKINMA

Değişen dünya savunma stratejilerini değiştiriyor. Yoksul ülkelere askerî harcamalarını azaltma çağrısı... SHP, RP ve TBKP silahlanma yerine, sanayileşme ve refah düzeyinin yükseltilmesini savunuyor. (Sayfa 9)

► DAC'DE
ÜÇÜNCÜ YOL

Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin son kongresinin sonucu: Stalinist ve kapitalist yapılarla karşı, üçüncü yol... Partide yenilenime, sosyalizmde demokratikleşme arayışı. (Sayfa 16)

► İKTİDARDA
KADIN YOK

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği tarafından düzenlenen, 'Kadınların Siyasal Yaşamı ve Karar Mekanizmalarına Katılması' sempozyumunda önemli tartışmalar...

Kütahya'da "Sendikalar Hakları İçin Öğretmenler Günü"

Rahmi Kavak(Kütahya)- 24 Kasım'dan iki gün önce Eğitim-Der Kütahya Şubeli, tüm okulları içine ve karlır gıdelerden öğretmenler gıdaları çıktı. Aynı resmî kutlama törenine Eğitim-Der'in gönderdiği çelenk ve mesaj çokluğu karıştı.

29 Mayıs 1989'da açılan Eğitim-Der Kütahya Şubesi, kısa bir süre de 200 üyeye ve geniş bir dernek lokaline sahip bulunuyor. 20 Kasım 1989 günü ilk olağan kongresi-

ni yapan Eğitim-Der Kütahya Şubesi yönetimine, Avukat Aydoğan Ersohan, Mustafa Gül, İsmail Uysal, Tahsin Çoban ve H.Hüseyin Gözetim göndürüldü.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nü Petrol-İş salonunda geniş bir katılımla ve "Sendikalar Hakları İçin Öğretmenler Günü" başlığıyla kutlayan Kütahya Eğitim-Der'in jeline Petrol-İş, Tek Kuruluş, Tek Gıda-İş ve Halkın İhtiyaçları şube başkanları da konuk olarak katıldılar.

Zonguldak'ta "Öğretmenler ve Sendika Hakkı" Paneli

Ahmet Öztürk(Zonguldak)- Eğitim-Der Zonguldak Şubesi, 25 Kasım'da düzenlenen bir törenle açıldı. Açılış etkinliği olarak gerçekleştirilen "Öğretmenler ve Sendika Hakkı" paneline Zonguldak'taki öğretmen ve öğretmen dostları büyük ilgi gösterdi. Konuşmacı olarak, SDP Öğretim Üyesi Alparslan Işık, Yol-İş Sendikası uzmanları-

can Seyhan Erdoğdu, Eğitim-Der Genel Yürütme Kurulu başkanı Bülent Seferlioğlu ve Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Şemsi Demirel'in katıldığı paneli, Eğitim-Der Zonguldak Şube Yürütme Kurulu Üyesi Refik Ergazvan yönetti. Açılış töreni keyifliyle sona erdi.

Adana'da "Eğit-Der'den Eğitilsen'e" gecesi

Şaban Öztürk(Adana)- 24 Kasım, Eğitim-Der Adana Şubesi tarafından Ertürk Sincemaz'ın öğretmen, öğrenci ve halkın katılımla "gece", toplu şubelerinde sendika hakkı, demokratik ve laik eğitim konulu bir geceyle kutlandı.

Açılış konuşmasını Eğitim-Der Adana Şube Başkanı Hüseyin Akdoğan yaptığı gecede daha sonra Türk-İş adına söz alan Hüseyin Elbaki konuştu. Elbaki, Türk-İş'in 13 ve 14 kongrelerinde öğretmenlerin sendika hakları üzerine karar alındığını belirtti.

Öğretmenler adına söz alan İbrahim Özdemir sendikacılığın önemini ve gereği üzerinde durdu. Emekli öğretmenlerden Ali Paçacı da öğrenciler arasında Kny Enstitüsünün kuruluş günü 24 Kasım'ın Öğretmenler Günü olarak önerdi.

Öğretmenlerin kendi üniteleri olan iş ve köpek köşer, okunan

dayanışma mesajları, yerel sanatların okuduğu şiirler ve Adana Halkın Halkımızın kahkını gösterileri ile süren gece, Eğitilsen ilgi dayanışma çabası ile sona erdi.

HERKESİN ÜLKESİNE DÖNME HAKKI VARDIR

■ Orhan Demirbağ

13 Aralık 1989 akşamı saat 19.35'te eve girişimde TV 2'den tam da İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 13. maddesi okunuyordu. Sovizim bir çingili film çiyiğindi, 14,15,16...30. maddeleri de... Sonra- dan öğün, bu programın Emn tarafından başlatıldığı ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni imza ko- yan, kabul edilen tüm ülkelerin

Üniversiteler üzerinde yeni "oyunlar"a karşı

ŞİDDET DEĞİL, SÖZ HAKKI

■ Bülent AKBAY
İ.O. Hukuk Fakültesi Öğrencisi

Öğrenci gençliğin büyük çoğunluğunun politika üniversite içindeki bir ortamda EYYO başını gırtçılığı.

Üniversitelerdeki gençlik yarıtan odakları haline getirmek rejimin hedeflerindedir. Öğrenci gençliğin, yaratılmak istenen gençlik politikasına "nezir" hazırlayabilmek bil- gilerinden yararlanarak hareket et- mektedir. Öğrenci gençliği aynı hedefleri gözeterek hareket et- mektedir. Önce çıkarılmalıdır.

Özellikle solcu örgütlenme rejimi- nin neyinin buna çıkarılması- na ciddi sorumluluk düşmektedir. Tıp öğrencilerinin okul idareye- le olan görüşmeleri ve geliştirilme- ri protestolarının "gösterilerinin kana bulanması istemiyorum", "Her türlü şiddet kısıpı" belgile- ninin yıkılması rejimin/politika oyununu buna çıkarmanın etkin bi- gilerinden biridir.

Hedef çağdaş üniversite

Son olaylara kaynaklık eden si- vili faşist saldırı üniversitelerin tüm ünitelerini içine kapsıyordu. Üniver- sitelerde yaşamada hoşgörülen, karış- kılı şiddet ve özgür katilim in- şaatları kuzay ve diğer sistemle- re olan binyıl kesimi daha deyi- m.

muş.

Genel olarak üniversitelerde doğan sorunların, özel olarak son olayların boyutlarında en büyük pay üniversitedeki demokratik- liliğin ortanmasıdır.

Ülkemizde ifade özgürlüğünün sağlanması doğrultusunda geniş tartışmaların yürütüldüğü bir dö- nem yaşamaktayız. 141-142 ve 163'ün işlerlik alanın hukukun çok daraldığı, fışın delinmesi "de- lindiği" bağlarında üniversitelerde de demokratik hakların egemen ol- ması için çıkışın doğru bir tu- cum olacaktır.

Araç ekul idarelerinin katı tu- tulanları anlayış olmaksızın çıkış- ır. Öğrenci gençliği yıllardır dile getirdiği taleplerle "kula kıkay- rak", disiplin yönetmeliği gibi an- ti-demokratik yasaları uygulamak, keyfîlikle suçlamak, sorumsuz ve ilkel bir tutum olacaktır.

Üniversite sorunlarının öğrenci- lerle tartışılıp forumların ve kon- feransların örgütlenmesi önemli- olmak, buralarda yükselen taleple- ri dikkate almak, okul idarelerinin geçtiklerini yapması gerekler arasında.

YÖK akademiçilerinin, üniver- site politika ve buna benzer olan- ın sorunlarının çözümünde tartışılıp bir demokratik platform yaratıl- mak, hükümet üzerinde Üniver- site bir bütün halinde "bada ru- bu" olgularını kazanması bir so-

runluluktur. Öğrenci gençliğin bu doğrultularda hareketinin önemi ye- nerine ağırdır.

Şiddetli dışlamak

Kuşkusuz ülkemizde bütünün- bir öğrenci hareketinden sözde- lilemez. Buna karşılık hareketlerin varlığına yok denemek kadar azdır. Düşünme ve örgütlenme özgür- lüğü temelinde yükselen çıkışlar, ve azımdan politik yaşamdan şiddetle dışlanmasın için önemli birimler- le yaratılmalıdır. Çünkü, farklı düşünce- lere hoşgörü, katılmamı artırılması ve tüm düşüncelere özgürlüğe hakkı tanımama, şiddetin politik dayanışmaları zayıflatır. Kuşku, bi- timsel bir hareketten söz edilmeye de potansiyeli varlığını sürdürü- lür. Öğrenci hareketinden, daha geniş kesimleri kuşaklayabilme ve bu yönünde yitirilmesini adayı önemli bir, sözünün potansiyeli önemli bir bileşen olduğu söylene- bilir.

Öğretim bütçeleriyle, öğrencileri- le, üniversitenin anti-şiddet çıkış- ını toplumdaki potansiyelleri hare- kete geçirebilmektir. Yalnızca- lar arasında okul idarelerinin (katı tutumları, şiddetle) bulunması miktardır.

Şiddetin kültürel ve sosyal day- ınlarını güç etmenin daha uzun vadede sistemli hareketlerle ola- naksız olacaktır.

n ülkelerdeki TC konsoloslukları soyakıt belgesi vermemekte direni- yor.

Ölümüne dönülmek için girişim- lerden insanlık politik güçlenerek kimi konsoloslukları yerli "bulan- olguların alınması vatandaşların ge- nerasyon daha kolay dönülmek" türünden söz vermemek de geri demiyorlar. Bunun devlet istia- cıdır. Bu devlet, keyfi olarak vatandaş- ınla dışlanarak insanlığın boyası- ını denierden bulamaz. Bulun- mamalıdır.

Cumhuriyetin adayı olduğu- ından başlıyor, Turgut Özal ve diğerlerinin uygulamaları- na karşı yerine halkı başbakan Yıldırım Akbulut, "Öz hürriyeti" (da- ınca ve ifade hürriyeti, din ve viden hürriyeti, toptan hürriyeti) dillendirilen ölmüyorlar. Ama iş, sonu- dan ağırla gelince bir de- ıradan söz getiriyorlar. Böylece çeli- lik bir durum da ancak Türkiye- ye bağdırı haleldir.

Yazar Demir Özlü, 10 yıl süren gözlemlik yazılarına, 12 Aralık 1989 yılı günü çıkışına dönerek son verdi. 12 Eylül rejimin vatan- ınla dışlanarak yurtdışı sevece insamlardan sadece biriyi Demir Özlü. Şimdi ülkedeki dostlarını arasında.

10 Aralık 1988'de Türkiye'ye ko- kulayama, Atatürk Hava Limanı- ından apar topar gibi gönderilen po- litik güçlenerek Nafiz Bostancı, 1989'un "şiddet" idarecileri kart gönderilmiyeycek yıl olmasını diliyordu.

Elbette 1989'da önemli kaza- nımlar, demokratiklikte yolunda azımsanmayacak adımlar atıldı. Bu günlerde 1990 yılına girmeye har- ırlanıyor. Bizim ne düşülmüş ve- ıtemizlik, Türkiye'nin kendi insala- ına daha fazla enerji çekilmeye- si, politik güçlenerek insanlık- ın dışlanarak insanlığın zaman yit- irdiğini düşünmüştür. İnsan Hak- ları Evrensel Bildirgesinin maddel- erinin karşısına yerini bulmasıdır.

DÜZELTİ

Gazetemizin 19 Kasım-2 Aralık 1989 tarihli 23 sayısında 19 sayısında Mehmet Çetin'e yapılan "Dönülmekle İnceligen Kesilgiği Yerli Aramak" başlığıyla yazıldığı bir dergi yazılmış olmuştur. Yanlışlar ve doğrular var. 2. sütun 1. paragraf 23. satırda "kendine diğer yarıllardan var" şeklinde diğer yazılmıştır var, 3. sütun 2. paragraf 18. satırda "evrensel bir maceraya akıyor" "evrensel bir maceraya akıyor" ve son paragraf sonunda 4. sütün "ütopyanı yitirmiş" "ütopyanı yitirmiş" olacaktır. Düzelti, diğer diler- ri.

8 Aralık'tan sonra

ASIL SINAV ŞİMDİ BAŞLIYOR

■ ZÜMRÜ DİCELİ

8 Aralık'ta kamuoyuna yapılan yasal komünist parti borusuna hemen hemen bütün Türkiye tarafından kabul edildi. Demokratik hareketin sorunu bir eğerci olarak komünist partinin kuruluşu, serbestçe çalışmasına artık kimse karp çıkarmıyor.

Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun iki yıl önce başlattıkları yasalallaşma müddesişinin en kritik dönemi artık geride kaldı. Toplumun meşruyet belgelendi. Şimdi yeni bir dönem başlıyor.

Bu yeni dönemin ölçütleri bembakışarak TBKP'den kadim kamuoyunun ösünde daha çok hızlı ve meşru bir talebi savunma, hakları arayan bir güçtür. Kamuoyunun talebe olma yan vermesiyle birlikte, TBKP'nin konusma de değışti. TBKP artık ask politik dünyeye ve davranışları, görüş ve önerileri ile dikkate alınıp, değerlendirilecek bir partidir. Öteki partiler gibi sıradan, olağan bir parti.

Üzeriñizdeki sis perdesi kalktı, artık tamamen kamuoyunun gözleri önündeyiz. Bunun en salınma geldiğinin yeterince bilincinde miyiz?

İlk günler basın TBKP'ye, onun görüşlerini iyi gösterdi. Bu ilginç, bu boyutla olamasa bile, hep canlı kalmasını sağlayabilecek miyiz?

Öteki marksist güçleri yani KP'yi birlikte kurnaya çabırdık. Bu çağrısı olumlu yansılar verileceğini hazırlayabilecek miyiz?

Yenilenmeyi derinleştirip süreçli hale getirebilecek miyiz?

Şunu görülmeyi. Halk ve meşru bir talep için kuruluştuk göstermemiz, amacımızda ısrar etmemiz ve açık bir politik idareme kamuoyunda bize bir kredi kazandırdı. Ya soğukkanlı, olmaları skillula değerlendiren bir çağırma ile kalıcı adamlarla, yarım yamalak planlanmış işlerle bu krediyi kısa sürede tüketir bir köşeye kalacağız.

Dünden çabuk uzaklaşmalıyız. Dünün soruları ve alışkanlıkları dünde kalmalı. Bugünün işi yağıdır başka, onun için bombacı bir çağırma gerekıyor.

İlegal faaliyet dönemi kaçınılmazla işe kapandığı, kullanılmayacak, iş sorularını öne geçiriyor.

Şimdi bundan kurtulabilecek miyiz? TBKP'nin bugün ana sorunu budur.

Dışa açılmanın politik yazarında toz unamamak, başkalarını birleştirmek, yenilenmek, nihiri mümkün olmaz. Dışa açılmak çoklu yapımı, o hergün değışen, yenilenen yazmanın içinde olmak demektir.

Boşlu boynuna girilmiş yamada yer almadan, onun politik işi yağına yanıt vermeden, ne gerek bir kuruculuk hareketine katkısı bulabiliriz, ne de iş tartışmaları bir aslan kazandıracaktır.

Şimdi artık dışa açılmanın, özdeşleşme işiymi uygulamamız ösünde kendimizi başka bir eğerci yaktırm ve o nedenle ask savunm başlıyor.

Bu eğerci aşamada çıkış nokta-

max şu değil, ancak yaran olabilir. Ancak kendimizi artık yalnızca yasal, çağdaş, geniş, demokratik eğerci bir bir komünist partinin kuruluşu için çalışan insanlar olarak tanımlıyor, bura uygun bir davranış için girelimiz, görevlerimizi yapabiliriz. Ancak "bizim" değil, Türkiye emekçi ve aydınlarının, Türkiye'nin geleceğinin böyle bir partiyi ihtiyacı olduğuna ösüzsemişsek, bu ihtiyacı başkalarına da teslim edebiliriz.

Şimdi apaçık ortadayız, görüşlerimizi eğerci oranla kat kat daha rahat açıklatabiliyoruz. Ösün için gerek ask kamuoyunda, gerek eğerci kamuoyunda daha çok tartışılıyor ve tartışılacak. Herkes bize kendi görüşleri doğrultusunda eğerci klemeye çalışacak. Daha çok eğerciye, özdeşleşme, bugünkü, yarınki ameliyat masalarına yatırılacak.

Hemen söylediye uğradık hissiyatı kaplamaya hiç gerek yok, kimsenin kurnaya de bakmasını yok, tersine buna sevinmeliyiz. Gülerimçirime, ine kuyduğumuz amaçlara güveniyor muyuz? Bunları herkeste açık ve duru bir şekilde anlatabiliyoruz muyuz? Bunlar doğrultusunda kararlı oldukları alabiliyor muyuz? Bize buna başkalar. Bunu yapabiliriz, kazanaçık ama hakikatlar.

Yıllardır özdeşleşme işe varıyoruz. Ama varılan yerde bizi yapayısı goretler bekliyor. Kazanmamızı savını, ancak bunlarla buşuköbime zannede değışirice bir salınm işi yapacak.

Asıl amacı şimdi başlıyor. ■

KOMÜNİST PARTİYE "EVET"

Adımlar (İç Politika Servisi) - 141-42 ve 163 maddeleri süsüde kolonus mu, değışim mi? Anayasada değışmeden bu maddeler kalabilir mi? Komünist parti bugün kalabilir mi, kurulamaz mı?...

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel TBKP yönetimin basın toplantısı yapıpğı günlerinde kendisine TBKP için ne dünyüdüğü, de eğerci komünist parti kuruluşu kurulamayacağı hakkında sorulan sorulara şöyle yanıtlı veriyordu:

"Öley ya Türkiye'nin kanunlarında komünist parti kurulamaz diye bir kayıt yok. Kurulacak partinin programına ne yazacağız önemli... bugün ona mani olan bir şey yok. 141-42 maddelerinde snul müddetisi öley vardır, ondan ya yakın zamanında kalacağı bellidir, öley tamam olur."

SHP Grup Başkan Yardımcılarından Onur Kumharmedoğlu ise, "yasal komünist parti'nin kurulmasında hiç bir sakınca görmediklerini, ayrıca dünyeye suçlarını kaldırılması için bir yasa teklifi sunduklarını" belirtti.

TBKP'nin toplantısına basın işi göstericiler çok yazarları da soruna değışik aptırdan yaklaşıyor. Cumhuriyet gazetesinde İhan Selçuk, anıtkomünizmin bilim, dünyeye, sanat, öğrenim üstünlüğü olunsuzluklarını belirttikten sonra şöyle devam ediyordu:

"Kimileri diyorlar ki: Dünyada komünizmin modası geçti; Değü Avrupa'da komünistlerin egemenliği yıkılıyor; Batı'da aptan partilerin TBKP'de de kurulmasına ne gerek var? Ne var ki, şimdi, Değü Avrupa'da geçişten müddetler ögürlük, ögürlükler ve demokrasi adına komünist partinin siyasi tekelçiliğine karşı çıkılıyor. Bizde ise tersine bir durum var. Değü Avrupa'da komünist parti yiciniñinin tekelçiliğine karşı çıkarak,

öğürlüğüne yönelik saldırıyor. Türkiye'de komünist partilerin kuruluşu, çok partili demokrasinin temel ögürlüklerine doğula çağırma demokratik dünyesinden bir adam anıtkomünizmi getiriyor. Ne yazık. Tarihi gecterek yazıyor."

Milliyet gazetesinde Melih Aşık, "iki yıl önce aynı şeyleri söyleyerek Ankara'ya inen Nihat Sargın ve Haydar Kutlu, o anda edest edilmiş, işepekenden geçirilerle tuzaklanmışlardı. Yasalar aynı, savcılar aynı, iktidar aynı... Ama bu defa södüce bir soruyorum. Neden böyle? Çünkü yaşadığımız günlerin partisi 141-42'nci maddeleri aynı... 'ben komünistim' diye insanları zindanlara süründürmek çağışıklıkla eğerci anlamı sayılıyor..."

Güneş gazetesinde Cengiz Çandar, Değü Avrupa'daki gelişmelerle paralelli kurarak, TBKP'nin gectiğini 'yeraltı'ndan çıkma kararı işi ama bu partinin mensupları önce partilerini ameliyat masasına yatırıyorlardı, yaklaşımlarında buluyor."

Günaydın gazetesinde Necati Zircinçiroğlu, "belki de eski TKP'ilerin bu hareketi yeniden güdüden geçirilmek istenen 141-42 ve 163'üncü maddelerin kaldırılması veya değıştirilmesini olumlu yönde etkileyecektir. Türk komünistlerinin görüşünü 'doğ' olmakta çikmaktadır... hareketleri demokrasi aşından gectirir... ösüñtücü değıl, sevdendiricidir" diyor.

Markist sol arasında, öncelikle aşından 141-42 konusuna farklı yaklaşımlar bulumakla birlikte, çoğunluk tarafından kaldırılmasının önemli varlığıdır. Ancak, yasal KP'nin öneli ve bu yönde savımı yılların konusunda farklıları daha da artırıyor. Öe yandan, TBKP'nin basın toplantısı ardından "birlik" tartışmaları daha bir yoğunlaşmaya değışti gectiriyor.

Kocaeli'de TBKP'ilerin basın toplantısı

"YASAL PARTİNİN KURULUŞ ÇALIŞMALARINA KATILACAĞIZ"

Adınlar (Kocaeli) - Kocaeli'de bir grup TBKP'li 13 Aralık günü yaptıkları basın toplantısında, yasal bir komünist partinin kuruluşu çalışmalarına açık kimlikleriyle katılacaklarını açıkladılar. "Kocaeli TBKP'ileri adına" Bülent Karayaz, Cengiz Özer, Çetin Albünder, Erdoglan Akınçaya, Gazi Bayraktar, Hayrettin Çöğre, Hümet Aşğıöz, Hüseyin Gençler, İbrahim İşler, Kemal Şimşek, Mahir Yelgin, Necati Cengiz, Nuri Ögüz, Selma Çınar, Sevil Seylan, Süleyman Fırat ve Şikri Kırılmaz tarafından yapılan açıkların sonunda, şu çağrı yapıldı:

"Denizi ve havasını temiz, suğuk-

bu yapabiliriz, her dünyeye gectiğimiz bir Kocaeli için çağırma bildir de böyle bir partinin kuruluşu çalışmalarına tamamen açık olarak katılacağımızı ilân ediyoruz. İlmindeki ilim marksist grup ve ki-

şilers, onun yanı sıra siyasi partileri, toplumsal kuruluşları, aydınları, hukukçuları, bu soruna şıkçı çıkmaya, tutumlarını açıklamaya ve bize destek olmaya çağırıyoruz."

Türkiye'nin önünde yeni ufuklar açmak için

TBKP ÇIKIŞ YOLUNU NEREDE GÖRÜYÖZ?

TBKP yönetimi adına 8 Aralık günü yapılan basın toplantısından çıkan "Bütün Açıklamalar"ın yanı sıra, TBKP'nin şimdiki yaşanan politik durumu sorup ve bir "çıkış yolu" öneren delegelerimizden de anıldık. Toplantıda Zülfi Dicleli tarafından okunan ve "TBKP çıkış yolunu nerede görüyoruz?" başlığını taşıyan delegelerimizin tam metni şöyledir:

"Dünyada 'soğuk savaş' sona erdi. Yeni bir dönem başladı. Atılan raketler Umlara kadar yeni, bütünleşen bir Avrupa kuruyor. Avrupa'nın birbirinden ayrırdan duvarından sonra,AT ve Comcon ile NATO ve Varşova paktından da eskimeye yüz tutmuş.

Bariş ve silahsızlanma, demokrasiler ve eşit haklıklar, halkların özgür iradesi temelinde bütün devletlerin iştirakiğine dayalı bir orak Avrupa erd ufkuna görüyor.

Dünya kadar Avrupa Topuluğu'nun dışında kalma korkusundan olan Türkiye şimdi bu bütünleşen Avrupa'nın dışında kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Halkın ülkenin sorunlarını tek başına çözeceğini artık olansıklı olmamış günümüzde buna hiçbir yuvanın izin veremez.

TBKP çabı kalkayabilmek için öncelikle şu üç noktada yoğunlaştırılması gerekir:

1) Geleneksel devlet anlayışı ve devlet politikaları terk edilerek halkın devletin demokratikleşmesi, gerçekten çözümleri ve katılması bir rejimin kurulması sağlanmalıdır.

2) Kiri sonuna adli, demokratik, bariş bir çözüme kavuşturulmalıdır.

3) Teknolojik yenilenme, milletin geniş çapta yaygınlaşmasını ve ilerletici araçları arasında pay alması temelinde ekonominin verimliliği daha artırılmalıdır.

Türkiye önünde yeni bir hedef koptur. Arka yüzüne Batı toplumlarına öykünmeleşme vağçılığı değildir. Özgür tarımsız üzerine işe edilecek geniş demokratik mutabakatlarla Türkiye önüne bilime ve teknoloji, özgürlük ve katılma dayalı yeni, çağdaş bir perspektif koptur.

Yenilenen dünyada devlet hatta 100 yıl önceki anlayışlarla niteleli olabilir? Türkiye'nin kuruma-ya mutabık bir devlete dönüşme yoluna bir inatçıyızdır. Türkiye'nin halkın hürmetinde çağdaş bir devlete ihtiyacı var. Çağdaş devletin görevi, yasaklar, sınırlar, güdük değil, halkın özgürlüğü, kültürel düzeyi, politik karar mekanizmalarına katılmadır. İktidar yaygınlaşması ve halkın denetimine tanınması esastır.

Bütün toplumun her konudaki görüşlerini dğdöre dde getirmesi, bu doğrultuda demokratik, bariş, özgür faaliyet gösterilebilmesi, günümüzdeki tek ektiki, sonuça alın-venne ve derleme kaynağıdır.

Bu nedenle, yalnızca 141, 142 ve 163. maddelerin kalkmasıyla yetinilemez.

Siyasi partiler, seçimler, sendikalar yaşam, dernekler, toplantı ve gösterilerle ilgili yasalarla bütün kısıyıcı hükümleri kaldırılmalı bu yasalar ve ceza yasası, altında Türkiye'nin imzası bulunan uluslararası insan hakları belgeleriyle uyumlaştırılmalıdır.

Ceza kanununda 140. maddede ifade özması kaldırılmalıdır.

12 Eylül döneminde TCK daki 125,168 ve 146. maddelerin son derece keyfi uygulandığı dğdöre alınarak, bu maddelerden mabkum olanları da kapsayacak bir genel çıkarılmalıdır.

140'liklerin hakları geri verilmelidir.

TRT ve üniversitelerin özerkleşmesi ve yargının tam bağımsızlığı sağlanmalıdır.

İçişleri ve devlet terörüne keşinlikle son verilmeli, güdük politik yayılmadan dğdöre alınmalıdır.

Kürtlerin varlığını tanıması

ve yasallaşması, kan güvenliklerini sağlanması, bunun için öncelikle Doğu'daki oligarşisi uygulamaları son verilmesi, silahların susatıp koptuların yaratılması ve korunun çözümleri yollanarak dğdöre bütün toplumda dağıtılabilmesi, demokratikleşmenin önünün açılabilmesi için olmazsa olmaz koptulardır.

İvdedükte yeni yumaşanta ortamını dğdöre alarak savunması temel alan yeni bir güvenlik konsepti oluşturularak ordu bu temelde yeniden düzenlenmeli, asker sayısı ve askeri harcamaları büyük dğdöre azaltılmalıdır. Sağlanacak kaynak-

lar, ekonominin bilimsel-teknik temelini yenilenmesi, teknoloji üretimine ayrılmıştır.

TBKP, Türkiye'nin bütün temel sorunlarını ancak geniş demokratik mutabakatlar temelinde çözümlenebilir görüşündedir. Böylece mutabakatlar olmasınca katkısı da bulunması çalışmamızdır ve kalacaktır.

Türkiye'nin hiçbir sorunuza hiçbir parti tek başına çözemeyen, hiçbir tek parti dğdöre Türkiye'yi ağındığı ağındadır.

Bugün böyle çıkış yolu, parlamanto içindeki ve dışındaki bütün demokratik politik ve toplumsal güçlerin farklılıklarına koruyarak 141,142 ve 163'ünü kaldırılmasından başlayarak, yukarıda sayılan demokratikleşmenin temel konularını içeren ve geniş katılımla yapılacak yeni demokratik bir anayasa için uzanan temel hedeflerde birleşmeye çalışmamızdır.

Böylece bir iştiraki Türkiye'nin önünde yeni ufuklar açmak ve halkı politikayı aktif katılma ve demokratik mücadele sevkı verecektir."

Parti: Neden Komünist?

Celal A. KANAT

Çağdaş bir marksist partinin oluşturulması sorununun politik gündeminde en sıralarına çıktığı günümüzde, bu sorunun önüne dğdöre dde, peşek kişilerin, bu partinin temel nikelikli üzerinde tartışılıp dğdöre yör: Bu nikelikliye bir istaf daha uygun olamaz?

TBKP hem MK kararıyla, hem de son Bütün Açıklamaları'na bina yasasını vermiş bulunuyor. Ben de, kişisel olarak bu yunı paylaşıyorum. Burada, bu paylaşım nedenlerini aktararak, bunun taraflarını genellemeyi amaçlıyorum.

Öncelikle, ülkemiz politik gelişmelerinde anlık momentumun demokratiklerin en itellili yanlarından bir olanak öze geçiyor. O nedenle, demokratiklerin savunması bir dğdöre sistematiği ve politik bir yaygınlaşma olarak paylaşılmaya bile- böylece bir zamanda, komünist dğdörelerin buğur anlatım ve örgütlenmesi halden savunmak demektir.

Birinci, dğdöreleri parlatıcı eden önyargıları, tabuları aşması için en güçlü savunması aynı zamanda bu da da anlık momentumdur. Bununla total bir ho-

saplaşması güte almadan, 'gülden sağından solundan geçmeyecek-çalışmak' yarar getirmeyecektir. Bu tiri dğdöreleri dğdöreleri kaldıkça, dğdöre dğdöre ve uygar davranışlar söz konusu olamaz. Her adımı da bu çabalarla karşılamak koptur.

Kuşkusuz, bu de kurumsal yam var. Komünist bir metodolojinin, böylece bir dğdöre dğdöreleri artık peyleri ve süreçleri tanıması, anlaması ve dönüştürülmesi katkı yapamayacağına dğdöreli- bu metodolojinin ve bu yaygınlaşma dğdöreleri de anlık momentumdur ve anlık momentumdur ve tutarlı olamazdır. Ebeve, dğdöre ve dğdöreleri baktığımızda, yunlu (deforme edilmiş bir algılaşma) tarzı olan dğdöre dğdöreleri dğdöreli yaygınlaşma, dğdöreleri karşılamalıdır, ama farklı olarak, ademe edilmeyiş bir algılaşma tarzını anlatan marksizm, der komünist sistematiği bağlamında, ciddi bir bunalım yaşıyor. Ve bu nikelikli için de kendini yenilenmeye yöneliyor; kendini yenilenmek, şu konuları der bağlamına ayırma demek oluyor. Bir eğer bu aynı operasyonların başarısı kalacağına, eğer onun kendini

yenilenme yeteneğini tükenmediğini ancak herli dğdöreliyor, ancak o zaman, bu metodolojinin ve buğur tarzından yaygınlaşma tutarı ve katılması olur. Ama böylece bir dğdöre dğdöreli yola- bu sifatin kaçınması da mantıksal olamazdır. (Ayrıca, bu sifati sürdürmenin tarihsel gelecekte itellili, hatta nostaljik, moral/özel nedenden de olabilir, ama ben dğdöre, bundan çok, nesnel dğdöreliyorum.)

Bence, işin asıl önemli yanı, komünist sifatinin taşıması birlikte ve hatta ondan da çok, kamuoyuna farklı bir komünizm imgesi vermesi başarılabilir. Bu yeni imge, ister istemez, reel olarak çok, ideal olanı yakan olabilir. Bu bağlamında, sifati komünist de olsa, sonu pek de yararlı olmayacaktır. Sosyalist ülkelerdeki pratik buna dğdöreli- Kimi yönetici partiler, geçmişte verdikleri (verilen) kötü imge nedeniyle, şimdi bu sifati taşıyorlar, adeta ondan korkuyorlar.

Bu sifati taşıyılmasında bir başka önemli nokta da, evrensel algılaşma dğdöreleri dğdöreli uzak- olası karşılamaktır. Yeni dğdöreleri taşıyan halkın bir taraftan olarak evrenselleştiği koptularda, herhalde, hatta ayrı dğdöre bir komünizmden söz etmek anlamaz

İşin asıl önemli yanı, komünist sifatinin taşıması birlikte ve hatta ondan da çok, kamuoyuna farklı bir komünizm imgesi vermesi başarılabilir.

olacaktır. Ama, son dğdöreli- bu tarzın, Marks'ın "komünist gelecektir" diye nikelikli önyeri yaklaşılmaya da ortadır. Marks'ın önemli olan, insanlığın ve insanın her türlü yabancılığından, baskı ve ayırmadan kurtulması ve buna dğdöreli bir dğdöreli/ maddesi dğdöreli dğdöreli- olmasına da, bunun tam nikelikli, hangi algılaşma nikelikli ve hangi dğdöreli yollarla sağlanabileceğini birinci dğdöreli dğdöreli herhalde herkes tarafından kabul edilecek bir olgudur.

Ama bütün bu argümanların şimdi yaygınlaşma alanı unutturması da izin vermemek gerektir. Şimdi yaygınlaşma alanı, aktarıldığı nedenlerle (en azından bunlarla), günümüz Türkiye'sinde marksist partinin kamusal sifatinin yaygınlaşması nikelikli imsa ediyor. ■

Dünyanın en yaşlı politik tutuklusunu Mehmet Bozışık

"67 YILDIR PARTİMİZİN YASALIĞI İÇİN MÜCADELE EDİYORUM"

22 Eylül'de yurtdışından Türkiye'ye dönen TBKP üyelerinden, TBKP Komitesi üyeleri Mehmet Bozışık, Şeref Yıldız ve Ahmet Karaman Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde, TBKP Genel Başkanı Nihat Sargın ve Genel Sekreter Haydar Kutlu ile birlikte hâlâ tutuklu bulunuyor. Adamlar olarak ya anda dünyadaki en yaşlı politik tutuklu bulunan M.Bozışık ile, TBKP yöneticilerinin değişik ve komünist partinin yaşlanmasın mücahede üzerine bir söyleşi yaptık.

- Sayın Bozışık, bundan iki yıl önce Nihat Sargın'la Haydar Kutlu'nun Türkiye'ye dönmelerine karar verirken siz TBKP Merkez Komitesi üyesiydiniz. Bu karar alınırken dönüşün hedefi, bu hedefin ne ölçüde gerçekleştiği olduğu, yaşadığı tehlikeler konusunda neler düşünüyorunuz? Görüşünüz neydi?

Bozışık: Benim ilgi alanım hakları için politik mücadeleye aittim 1946'da oldu. O sene sonra da Türkiye Komünist Partisi'ne (TKP) üye oldum. İlgili alanın hakları için, demokrasi için, özgürlük için her türlü sancıyı, hapse girmekle 64 yıldır mücadele ediyorum. Biz komünist ideolojimizden dolayı, bizi Türkiye TKP'nin yasal çalışmaları için vermiş oldukları için, bizi illeghal çalışmaya mecbur bırakılmasını için yasa çıkarmadık.

İşte sayın Nihat Sargın ve Haydar Kutlu yoldanların bu yasa çıkarmak amacıyla Türkiye'ye dönmeleri kararını Mehmet Bozışık'ı olarak büyük bir sönükle karşıladım. Bu karara ilişkin ettim.

Dönüşten önce Kutlu yoldaşla yapmışım hususi bir görüşme, kendilerinin önce benim de içinde bulunduğum üç kişiden dönmelerini, yaşlanışın mücadelesinin bu kişiler tarafından başlatılmasını teklif ettim. Çünkü ileri kadro kolay yetişmiyor. Kutlu yoldaşın bu teklifini ayrı bir şekilde reddetti. Bu görüş bana duyuluyor, aidden önce ben yapayım, dedi. Liderimin bu şekilde hareketi üzerinde büyük etki yaptı. Bu haleti ruhlu içinde Merkez Komitesi toplantısında kendisini açıkladı. Yalnız liderlerinin başlarına gelebilecek bir felakete uğramasına anlamak bana tedbirlerin alınmasını önerdim.

Sargın ve Kutlu'nun dönüşlerinden bu yana iki yıl geçti. Geldikleri gündün beri özgürlüklerinden yoksundunuz, 141 ve 142 maddeler

le de halkımız ve TBKP yasal olarak korunmuş değil. Durum böyleyse, 89 yaşında, diğer Merkez komitesi üyeleri Erdal Tulu, Şeref Yıldız ve Ahmet Karaman'la birlikte Türkiye'ye döndünüz. Amacınız neydi? İki yıl önceki dönüşün bu yasal gelişmelerle nasıl değişti, deriyorsunuz?

Bozışık: Sargın ve Kutlu yoldaşlarımızın gerçekten de iki yıldır hapiste yatıyorlar. Ama gelişmeler ve yataklarına boğuna alınmışlar. Onların partimizin yaşatıldığı ve geliştiği için, Türkiye'nin demokratikleşmesi için yitip, merkeze başlatılacak kavgaya boğuna girmeli. İki yıldır beri geçen zamandaki gelişmelere bakarsak olursak, dönüşün yararları göz-

İktidar partisi ve muhalefet sözlerine samimiyetler, ilgilirliği yapıp, bu maddeleri birkaç gün içinde kaldırabilirler. Netice almayı da esas olarak gene partimizin, komünistlerin, demokratların mücadelesi sağlayacaktır.

başladı. En son da, harfleri elle diyorlar, demir bir çember içinde tutuyorlar, sonra da mürekkebi emsin diye gazeteye kağıtlarına sarıya-mış bir mendanıyla üzerine bastırarak çoğaltıyorlardı. Bana bu içkiyi ocağı Vasfi öğretti. Sonra dedim ki, 12 Eylül döneminde cezaevindeki yoldaşlarımız da Altın gazetesini, parti tezlerini elle çoğaltıp dağıtmışlar, içki bittim yapıyoruz gibi. Daha yakın zamana kadar polis bize parti üyeliğimizi kabul ettirmek için aklı hayale getirmedik içkilerle uyguluyordu. Şimdi çoğaltımın gereği gere komünist olduğumuz, TBKP üyesi olduğumuz söyleyiyoruz. Nereden nereye

men, ölmüş de göce olarak döndüm. Hayatımın en şerefli günümüdür.

- Turgut Özal cumhurbaşkanı olarak mecliste yaptığı konuşmada, "dönüşte özgürlüğünüz, insan haklarınız olacaktı. Bu konuşma ve 141-142 maddelere ilişkin olarak bu konuşmayı izleyen gelişmeler konusunda ne düşünüyorsunuz?"

Bozışık: Ben 67 yıldır partimizin yaşatıldığı için mücadele ediyorum. Birçok hükümetler benzer vaktelerde bulunmuşlar. Bunların hepsi de hakkı aldatmış ama yoldur. Turgut Özal başbakanken de birçok kez benim açıklamaları yapmış

ler.DGM savcısı, avukatlarımızın talebi dışında köşkünün kenarına kendi görüşünü belirtirken, "filli ağır cezalı olup delilleri kararına-ne demektir- ihtimalde de bulunmaktadırlar, tahliye talebinin reddi mütalaa olunur" diye yazmış. Mahkeme de, "Tutuklama kararının geri alınmasını gerektirir herhangi bir sebep yoktur" diyerek iltisaz ila-koşunı reddetti.

İşte bir taraftan cumhurbaşkanı, diğersine devletin başkanı, insan haklarından aldatıyor, diğer taraftan 89 yundaki ben, partimizin diğer yöneticileriyle birlikte, dışlanma özgürlüğü için, insan hakları için kendi inadetine geldiğimiz ilko-mende hâlde cezaevinde tutuluyoruz.

Evet, yapmadın öteki rahatsızlıkların var. Prostatım var. Böbreklerimizden rahatsızım. Bacaklarımda kireçlenme var. Sürekli tıbbi yapmam gerekiyor. Bu yüzden cezaevinin şartları ağır. Ama ben inandığım bir dava uğruna, liderlerimin Sargın ve Kutlu'ya ve diğer yoldaşlarımla birlikte cezaevinde yatmaktan gurur duyuyorum, çok mutluyum.

İDRİS ERDİNÇ'ten BOZİŞİK'a

Canım kardeşim ve yoldaşım Mehmet Bozışık: Evvela şükret ve iktidarların soruyorlar. Keza "senin" ve yundakı arkadaşlarımızın, yoldaşlarımızın ayrı ayrı görüşlerini öğrenin, sizleri şükret ve gücünüzün. En yakın tarihleri öğreniniz. Topya hayatınıza kavuşmanızın için.

Siz kışkırtıcı, yurda dönüşünüzde size iş ve övgüler getirdik. Tam bey iş ve övgü karamsarlığı, bulantı, ağırlık, ağırlık oluyormuştu "emir" eller. "Onlar" göç edip giderken, siz "emir" elleri Bozışık, Haydar ve Sargın'lara nite nice övüyor, toplumsal taviz vermez at ilmi, yasa, yigirmi kendinizi partinin her an kurum başları içinde ve bu hususta çok çok iyimserim. Çinkü toplum bunu beklemekte, istemekteydi. Yine de muhalefeti içinde, bizim işe göre işi "akışık", işi içinde bir dırdır yasa ve yigirmi komünist partimizin kurulmuş işi sonuna kadar mücadele verociğ. En derin sevgi ve saygımla öğrenin sizleri yoldaşlarımız.

Yıldız, Sargın, Bozışık, Kutlu ve Karaman: yeni yasa özgürlükler olacak mı?

geldi! Erdal Tulu, Şeref Yıldız, Ahmet Karaman ve bina gelince, bu Merkez Komitesi üyeleri olduğumuz için ve partimizin verdiği karar gereğince, Sargın ve Kutlu yoldaşlarımızla birlikte mücadelede katılmayı bir şeref addedersek Türkiye'ye döndük. Dönüşümüzdeki amaç, komünist partinin yasa olarak çalışma hakkının elde edilmesi, halkımızın demokrasi ve özgürlük mücadelesine bizim de bir katkımız bulunmamasıdır ki bu her komünistin görevidir. Biz bu mücadelede katılmayı en şerefli bir günün olarak değerlendirdik. O maksatla anıttınız, verimli toplantılarınıza seve seve ayak basmış. Sayın Sargın ve Kutlu yoldaşlarımız Türkiye'ye geldiklerinde de 141 ve 142 maddeler vardı. Ama onlar bina rahmeti herşeyi göze alarak döndüler. Partimizin yaşlanışın mücadelesini başlatmak için bu maddelerin kalkmasını bekledim. Onun için ben de onlara yapılan içkencen bize de yapılabileceğini düşündüğüm halde, seve seve 89 olmasınaydık

ama "daha zamanı değil" demeydi. Partimizin iki yıl önce başlatılan yaşlanışın mücadelesi, dışlanma özgürlüğü için halktan gelen baskılar ve dünyadaki gelişmeler, lider partimizi 141, 142 ve 163 maddeler kaldırması, partimize özgürlük veriyor zorluyor. Bu tür konuşmaların samimiyet derosini önümüzdeki günlerde anlayacağız. İktidar partisi ve muhalefet sözlerine samimiyetle ilgilirliği yapıp bu maddeleri birkaç gün içinde kaldırabilirler. Netice almayı da esas olarak gene partimizin, komünistlerin, demokratların mücadelesi sağlayacaktır.

- 89 yaşında olmanız ve yigirmiş ileri gün rahatsızlıklarınızın rahatsız Ankara Sıyasal Şubesi'nin hücresinde 6 gün gıdalandı tutulduğunuz ve DGM savcısının talebi üzerine mahkemeye tutuklandığınız. Bu tutuklama kararını iltisaz ettirir ettiler mi?

Bozışık: Evet, avukatlarımız tutuklama kararını iki kez iltisaz ettiriyor. Ama hem kuvvet hem de Devlet Güvenlik Mahkemesi tutukluk halinin devamına karar verdi-

le görüşlerce derindirdik. Eskiğin komünist kalesinden söz gibi korku cumhurbaşkanın, başbakanlar ve burjuva müesseselerinin ağzından komünist parti kurulabilir jekinde atılır kulanıya başladı. Komünist partinin kulanıya mesele, partimizin adı ve hedefleri, yurdumuzun en üsta köşesine dek bizi tanırsın kadar, tüm emeli tabakalarına kadar, işi onlar bu mücadeleyi takdir ettiler ve desteklediler.

Gençler bilmezler. Eskiğin bir el kadar bir bilirdi, elle öğütülmesi küçük çaplı gazetelerle partinin sesini halka duyurabilmek için nöteri göze almak zorunda kaldık. Hala yapayım, bulakları çınlasın, bir Mehmet vardı, dilini kışkırtı Mehmet. Üzerinde yakalanan bütün nöteri nötere alarak zorunda kaldık. Hala yapayım, bulakları çınlasın, bir Mehmet vardı, dilini kışkırtı Mehmet. Üzerinde yakalanan bütün nöteri nötere alarak zorunda kaldık.

Kalkınma ve refahın yükseltilmesi esas alınıyor

SİLAHLANMA İSTENMİYOR

İç Politika Servisi- Dünyamızın en kritik dönemdeki gerçeklik alanı olan Avrupa, yaşadığı alt-üst oluşlarla yepyeni bir döneme girmek, savunma stratejileri de ciddi değişikliklere uğruyor. Güvenlik kavramı yaralama çabası bile eskimeye yüz tutarken, bütün Avrupa'nın ortak bir savunma stratejisi-ne yaslanma gereği, gittikçe daha elverişli hale geliyor. Tabii bu arada Türkiye'nin stratejik konumu ve Türkiye'ye biçilen rolün de aynı değişim sürecinden payını al-

yor. Hemen gözetilmiş günlerde Berlin'de bir açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanı James Baker, tam da bu konuda, "NATO'nun Avrupa'da siyasi bir bünöye dönüştürme" belirtirler, ABD'nin Avrupa Topluluğu başlatma alanlarında "gidemeli" statüsüne yerini aldıklarından söz ediyor.

Dünya Bankası Başkanı Barbor Conable ise, Dünya Bankası-IMF yıllık toplantısının resmi açıklama yapmış konuşmada, gerçeklik alanının çok olmayı yitmesine

karşı, sorunu başta bir boyutta alıyor. Conable, "yokluk ülkeler" silahlanma yerine kalkınma eğilimi verirken, şöyle diyor.

"Bu barçların artmasının esas nedeni silahlanma harcamalarıdır. Yokluk ülkeler silahlanmaya yılda 200 milyar dolar harcıyorlar, 1990'lı yılların değişen siyasi ortamında limiti ediliyor ki, kaynaklar giderek daha fazla oranda, daha fazla verimli tahsis edilir. Bu ile Batı arasında yavaş yavaş silahlara indirilme ve tüm dünya

silahlarının politikalarını etkileyecek bir yeni ruh, refah ve bölünmeye gidene yönü açtı."

Bu bağlamda, Türkiye'nin NATO'nun rolünü koruduğu yönündeki açıklaması, hiç de inandırıcı olmamıştır. Özetle, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de yeni bir savunma programı temel olacak görüşler savunmaktadır. 2000'li yıllarda demokratik bir bütün kurat, kavram ve kurumlarıyla işleme gerektirildi belirlenmektedir, savunma giderlerinin kısıtlanması ve tasarruf edilecek kaynakların refaha çevrilmesi isteniyor. Demirel'e göre, "Türkiye'nin sorunu, gelişmişliği yakalamaktır".

DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, bu görüşleri çok boyutlu bir güvenlik stratejisine dönüştürme düşüncelerini yine aynı günlerde açıklıyor. Türkiye'nin yakın zamanla kader taşıdığı stratejik önemi artık çok azaldığını belirtir-

ken, "Buna da izlenmek değil, sevinmek gerekir" diyor. Ecevit şu görüşleri dile getiriyor: "Şu bir gerçek ki Kızayrık Altın ve Vazge ve bakları arasında karşılıklı, yerel, ciddi bir yavaş yavaş ve diyalogla barışıyor. Yavaş gelecek ve bu iki paklin dönüştürme dolması, hatta bu ittifak sistemi arasında da bir tür ittifak ortaya çıkması da beklenbilir. Bu durumda, Türkiye bir savunma, gerek Türkiye için Soraydır Birlikçisi veyahut da Türkiye Avrupa ülkelerinden gelebilecek tehdit unsoru en düşük düzeyde imişir. Hatta görünür gelecek için tümü ile oradan kalkmıştır denebilir..."

Savunma stratejilerinin günümüzde artık eski anlamını yitirmesi, çağınma yerine diyalogla karşılıklı ilişkilerde her koşulda esas alınması, ulusal ölçekte her bölgede silahlanma yerine kalkınma ve refah düzeyinin yükseltilmesi öncelik alıyor. Kalkınma bilginde, Türkiye de aynı yolu izleyecek.

Refah Partisi Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk

"SİLAHLI KUVVETLERİMİZİN MEVCUDU İNDİRİLMELİ"

Dünyada mevcut duvarların yıkılmasıyla yönelik gelişmeler karşısında elbette askeri harcamaların azaltılması, bu imkânlarla milletlerin rahatına atarak şekilde değerlendirilmeye başlanıyor.

Türkiye, kendisi için ihtiyacından fazla olan, nükleer güç sahip ülkelerin nazari itibare silahlı olduğu ile yeterli olmayan bir savunma gücüne sahiptir. Türkiye'de mevcut nükleer başlıklar füzelerle menzilleri itibare ancak Türkiye menzilleri içine girmiş bir savunma hedefine karşı kullanılabilir. Bunlar kısa menzilli taktik füzeler olup tahriben

150-200 kilometre menzile sahiptir. Bunun manası bizim nükleer gücümüzün ancak emleketimizi işgal eden düşman birliklerinin imhaya yöneliktir. Böyle bir nükleer gücün kullanılması manası ise Çernobil merkezindeki kazadan da çok iyi görülmüştür. İyi düşman kuvvetlerinin yanında bizim kendi milletimizi de yok etmemek demektir. Böyle oluncu Türkiye'nin kendi kendisini de yok edecek nükleer bir güç sahip olmasının bizim için değil NATO bilesi diğer Avrupa ülkeleri için bir manası olabilir. İlk iş olarak harp silah ve vas-

sıtlarını kendimiz yapacak hale gelmeliyiz. Bunun için de MSP iktidari döneminde planlanan 200 ağır sanayi projesinin tamamlanması, harp sanayinin kurulması gerekmektedir. Bu takdirde yapacağımız harcamalar şu anda silah almak için ödediğimiz çok altındadır olacaktır. Aynı şekilde silahlı kuvvetlerimiz mevcut durumda da ihtiyacı yetecek düzeyde indirilerek kaldırılması gerekir. Bu suretle yapılan tasarrufla bütçede isinamız daha refah içinde yapmamız sağlayacak yönlere aktarılabilir. [2]

BTBK yöneticisi Toygun Eraslan SAVUNMA KONUSU SAYDAMLAŞMADIR

Dünyadaki gelişmeler dikkate alındığında, Türkiye'nin zaten gelecekte olacak yüksek askeri harcamalarının bu dünyaya kalma-

ya devam etmesi hiçte anlamsızdır.

Günümüzde askeri güç düşmektedir, bilimsel-teknik-kültürel gelişme hızlanıyor. Elbette burada askerinin önemi hala malum, onun payı da bir şekilde olacaktır. Askeri harcamaların büyük ölçüde azaltılmasıyla sağlanacak kaynaklar böylece bir gelişmeye ayrılmıştır.

Azaltma nasıl yapılabilir? Bunun ölçülerini saptayabilmek için, önce yeni bir ulusal güvenlik konsepti oluşturulmalıdır. Eskiğimiz NATO konseptleri yerine, yeni bir savunma temel alan görüşleri bir yaklaşıma dönüştürmelidir. Bu ise ancak çok tartışmaya uğrayacaktır. Artık ordu ve savunma konuları da bir tabu olmaktan çıkarmalıdır. Partiler, bilim adamları, TRT ve basın yerleri enformasyonu demokratik ve sorun açık tartışılabilir.

Böyle bir tartışma, asker sayısını kaçır indirilebilirliği, gerçek donanının en iyi nereden sağlanacağı gibi konularda etkili görüşlerin oluşmasını yardımcı olacaktır. Bugünkü ordu yerine, 150-200 bin kişilik bir profesyonel orduya geçilmesi de üzerinde çok büyük tartışma gereken bir görüştür.

SHP Genel Sekreter Yardımcısı Erol Çevikçe

"KAYNAKLARI, ÜLKE KALKINMASINDA KULLANMA BİR TEMELDE OTURMAK"

Doğu bloğu ülkelerinde ande-
da meydana gelen reformlar hareketleri ve Doğu-Batı arasında her alanda hızla oluşan diyalog, dünyayı genel iş savaş tehdidinden bir hayli uzak tutmuş. Tüm ülkeler, kalkınma ve refah alanlarında büyük çabalar harcamaktadırlar. SSCR'nin açık politikası dünyaya her zaman etkilidir. Güstermektedir. Bu durumda Türkiye'nin de bugüne kadar izlediği politikaları yeniden gözden geçirmesi, özellikle yıllardır ekonomik gelişmesinde büyük bir yeri olan askeri harcamaları, bu yeni politikalar ışığında azaltması ve yaratılacak kaynağı da ulusal

kalkınmaya yönelik olarak kullanılması gerekmektedir. Milli gelişimimiz açısından, komünist ülkeler ile olan uyumumuz ve anlaşılabilirlik politik yollarından sürdürülmeli gerçekleştirilebilir. Doğu-Batı arasında başlatılan iyi ilişkilerin daha ileri boyutlara ulaşmasını desteklemektir. Aynı anlayış ve diyalogun Türkiye'de toplumun arasında da en kısa sürede kurulmasını ve ülkemizin 1930'lu yıllarda olduğu gibi bir dostluk ve barış ortamı içinde yaşamasına amaçlanmalıdır. Bu doğrultuda milli savunma politikamız ise, "Yurtta barış, dünyada barış" anlayışına uygun, ulusal çıkarlar için-

dirde kararlı, sagari fakat güçlü bir kuvvet yapısına sahip, kendi kendine yeten bir savunma sanayisi geliştirecek, ülke ekonomisine katkıda bulunan ve bir demokrasinin işi sistem içinde askeri harcamalarında tasarruf edecek, silahları çok yaygın olarak kullanılmaya esas kabul edilecektir.

Bu hedeflerin elde edilmesi için:

1- Silahlı kuvvetler personeli sayısına yeni kuvvet yapısı doğrultusunda azaltılması, böylece milli savunma harcamalarında yüzde 35'lere varan personel giderlerinin azaltılması,

2- Yeni belirlenen kuvvet yapısına göre, silahlı kuvvetleri birim adedi yönünden de küçültmek, askeri harcamalarda yüzde 25 olan işletme giderlerinin indirilmesi.

Belirli bir süreyle zorunlu askerlik mükelleflerinin azaltılması,

Savunma sanayisi organizasyonlarının geliştirilmesi, daha bağımsızlık kurulumlarına ve silah sistemlerine yabancı ülkelere ödenen küçük miktardaki yurtdışı kalmaması sağlanması,

Yine savunma sanayisi ile hem ticaretin imkânlarının yaratılması, hem de diğer sanayi dallarının gelişmelerine katkıda bulunulması engellenmelidir. [2]

Büyük Britanya KP 41. Kongresi yapıldı

"YENİ"YE DOĞRU CESUR BİR ADIM

■Cahit Baylar

Londra - İngiltere'de komünist partinin politik yaşamda ağırlıklı bir yer yoktur. Parlamento ve belediye seçimlerinde çok az yerde seçime girer, oralarında da pek fazla varlık gösteremez. Parti daha çok sendika, barış, kadın ve çevre hareketleri içinde çalışmaya ağırlık veriyor. Ama İngiltere komünistlerinin etkin yanı, herhalde toplumun düşünce yaşamının gelişmesinde oynadıkları rolüdür.

Büyük Britanya Komünist Partisi (BBKP) son on yılda ciddi iç sorunlar yaşadı; bölünmeler oldu, yeni partiler doğdu. Partinin ahlak teorik ve tartışma dergisi *Marxism Today* (Günümüzde Marksizm) çevresinde birleşen ve editör Martin Jacques'in öncülüğü ettiği yeni-lik grup parti içinde etkinliği giderek artırdı. Bununla da kalmadı, İngiltere'nin düşünce yaşamı içinde oldukça etkin bir odak haline geldi.

Yeni zamanlar için yeni bir program

BBKP 41. Kongresinin ortaya sunulan, başlığı 'Yeni Zamanlar Bildirgesi' (YZB) diye çevrilebilecek (*Manifesto for New Times*) belgeye temel olan ilk düşünceler geçen yıl *Marxism Today* dergisi tarafından ortaya atılmış ve ciddi tartışmalara yol açmıştı. Bir önceki kongre tarafından klasik program 'Sosyalizmin İngiltere'deki Yolu'na (*British Road to Socialism*) gördөн görüşlere 41. Kongreye getirmekle görevlendirilmiş olan parti yönetimi itidokdi ve dışarıdaki gelişmeler karşısında köklü bir yeni yaklaşım gerektiklerinden hareketle, derginin ortaya attığı düşünceler temelinde yeni bir programatik belge hazırlamaya girişti.

Önce bir Taslak Hazırlama Komitesinin kaleme aldığı YZB, parti yönetimine son biçimi verilerek bu yıl Nisan ayında parti tabanında ve kamuoyunda tartışmaya açıldı. BBKP 41. Kongresi de bu belgenin tartışılacağı toplantıların sonuna yaklaştı.

Kongre'nin ana konuşması, Martin Jacques'in YZB'yi sunuşu oldu. Jacques, değişimin bugün dünyaya egemen olduğunu, ama ayak uyduramayanların politik sahnesinde varlıklarını sürdürebileceklerini vurguladı. Ülke içinde Thatcher politikasına gerek ekonomi, gerekse iç ve dış politika alanlarında gelip bir umra dayandığını, 1990'ların gündeminde ayak uydurmadığını söyledi.

İşçi Partisi'nin yeni politikasının günün gerekliliklerine uyum yolunda bir çaba olduğunu, benzer yaklaşımların sendikal hareketlerde gördüğünü başlatıldığını belirten Jacques, iki buçuk yıl sonraki seçimlerde İşçi Partisi'nin sansürün anti-

ğni, ancak daha geniş destek için şimdiki seçim sistemine sızarak varacağı, 'nişli temsil' istemine katılması gerektiğini sözlerine ekledi.

Martin Jacques, yeni programın temelini oluşturan dünyadaki ve İngiltere'deki değişim süreçleri (üretim süreçlerindeki, üretim araçları ve işgücündeki köklü değişiklikler, devlet-toplum ve insan-doğa ilişkilerindeki ciddi sorunlar, v.b.) üzerinde de ayrıntılı olarak durdu.

Yeni programın içeriği

YZB 31 ana başlık altında bölünmüştür.

'Sosyalizmin yeniden politik gündeme gelmesi için önümüzde-

deki on yıla İlerici yönde bir değişimin gerçekleştirilmesi temel, birinci adımdır. Komünist Parti geleceğe umutla bakılan, sosyalizme doğru ilerlemeyi güvenle söz edebildiğimiz bir ortamı yaratacak güçleri bir parçası olmaya çalışıyor.' sözleriyle başlayan giriş bölümünde belgeye damgasını vuran temel düşünceler kısaca belirtiliyor.

'Sosyalizm: Gelceğe Yönelik' başlığını taşıyan bölüm, öngörülen sosyalizm anlayışı üzerine, insanlık, demokrasi ve çitilmiş temel ilkeler olarak ele alındığı sosyalizm çok-partitilik ve çok-seslilikten ayrılmaz. Düşünceleri göçmü sosyalizm deneyimi eleştiriliyor, bu-ğün SSCB'deki perestrojka süreci-ne değer biçiliyor. Sosyalizme uzun ve inişli çıkışlı bir mücadele ile ulaşılabileceği ve bunun gerektirdiği amaçları ve güç noktaları bulunan güçlerin, sosyalist ve komünistlerin yanında, çevrelerden dinsel gruplara, radikal liberallerden feministlere, enternasyonalistlere kadar uzanan güçlerin, daha demokratik, insanlık bir toplama yaratmayı amaçlayan herkesin ortak mücadelesine olacağı belirtiliyor. Yine bu bölümde, 'karşılıklı bağımlılık' altbaşlığı altında, kuralsız sosyalizmin dünyadan izole olmayacağı, İlerici bir uluslararası ilişkiler çerçevesi oluşturulması katkısı bulunacağı belirtiliyor.

'Yeni Zamanlar' başlıklı bölüm-

de '1945 sonrası dönemde toplum ve ekonominin bilinen yapısı günümüzde köklü değişiklikler geçiriyor,' denildikten sonra, bu değişiklikler ayrımsız biçimde ele alınıyor. Bundan sonra 'Thatcherizm' ana başlığı altında İngiltere'deki yeni-toplumsal değişimlerinin sergilenmesine geçiliyor.

'Yeni Zamanlarda Yeni Politika' başlıklı bölümde mahalefet güçlerinin yeni bir gruplaşmasının gereği üzerinde duruluyor; yeni bağlaşıkları ve söylem biçimlerinin bulunmasının yolları ele alınıyor. Bu bölüm YZB'nin omurgasını oluşturuyor.

Bundan sonra, 'Komünist Parti' başlıklı bölümde BBKP'nin tarihsel geçmişini kısaca değeriendiriliyor, partinin değişim sürecindeki vazgeçilmez rolünü altı çiziliyor.

'Sürdürülebilir Gelecek' başlıklı bölümde başlayan son beş bölümde ise, 1990'lı yıllarda ulaşılmaya çalışılan hedefler ele alınıyor, stratejinin, hedef sorunların zorunlu dayatmaları, toplumsal, politik ve ekonomik yenilenmedeki gelişime ve uluslararasılaşmaya katkıda bulunması gereğini altı çiziliyor.

BBKP yenilenmeyi anıyıyor

Kongrede YZB'ye ilişkin olarak parti yönetiminin 'eski program bitmiştir, artık yeni politik çizgiye giriyor' biçiminde destlenilecek örneği, 'bu belge İlerici ama bir tarafa belgesidir, üzerinde görüş birliği olmayan konular dışındaki bölümler tartışmaya devam etsin' örneği ile yargı. Sonuçta, 112 oy ile 86 aleyhine oya, yönetimin sonucu kabul edildi. Ancak bu az farka karşın tartışmalar olgun bir hava içinde ramazandı ve yeni Ulusal Yönetim Komitesi'nin değişiklikleri dikkate alarak son biçimini vermesi sonucunda, YZB'nin 1990'lar için BBKP'nin stratejik belgesi olması benimsendi.

Seçimler daha, pek çok konunun önceden kurulmuş özel komite-yonlara hazırlanarak kongrenin zamanının en iyi biçimde değerlendirilmesi ve, daha önemlisi, bu süreçte yalnızca kongre delegelerinin değil, tüm parti ühunun süvünü söyleyebilme olanağı bulunan sayede BBKP kongresi başarıyla gerçekleştirildi.

Ayrıca, kongre Doğu Avrupa'daki gelişmelerden, İngiltere'deki emulasyon işçilerinin uyarışlarına kadar çeşitli konularla karışık oldu.

Kongrede bir konuşma yapan TBKP başkan yardımcısı Mehmet Karaca, "artık tek-partitilik, tek-sesli sosyalizm dönemi bitmiştir," dedi.

BBKP, 41. kongresinde yeni bir politik çizgi benimsedi...

Partide kadınlarnın yerli arıyor

19 bölgeden 210 delegenin (44'ü kadın) katıldığı kongrede, gırtlı oy ve açık sayılma yapılan seçimler sonucunda, 90 aday arasından 41 kişilik Ulusal Yönetim Komitesi (18'i kadın), 50 aday arasından 7 kişilik İktisadi İncelme Komitesi (3'ü kadın), 5 aday arasından 2 kişilik Denetleme Komitesi seçildi.

Yeni seçilen UYK tarafından Politik Komite seçilecek. Emekliye ayrılan eski genel sekreter Gordon McLennan'ın yerine ise, geçen dönem partinin basın-yayın sorumlusu olan bayan Nina Temple'nin seçilmesi bekleniyor.

TBKP Başkanı Yardımcısına büyük ilgi

BBKP 41. Kongresine, Filistin, Güney Afrika, Hindistan, İran, İtalya, Kıbrıs ve Türk komünist partilerinin ve ulusal kuruluşların örgütleri ANC ve SWAPO'dan temsilcilerlerini yansın, TBKP Başkanı Yardımcısı Mehmet Karaca'da katılarak, bir konuşma yaptı.

Karaca, konuşmasında Kongre'nin komünist hareketin zor bir dönemden geçtiği, gelecek için yeni arayışlar sürecinde olduğu bir ortamda yapıldığını belirterek başladı. Sosyalist ülkelerde, özellikle emek verimliliği ve demokratik alanda, sorunların çözülmesiyle birliğini ve bütünleşmesini bir önelliğe ulaştığını belirten Karaca, "Artık tek-parti, tek-sesli sosyalizm süzme bitmiştir", dedi.

Türkiye'de demokrasinin ve temel özgürlüklerin geçidinde birinci maddesi olarak devam ettiği söylenen Karaca, TBKP'nin içinde bulunduğu durumu diğerleri olarak da şöyle dedi: "Partinin bugün yarı-geçmişlik, emek, yasal çalmaya doğru adım attığı. Aynı zamanda, etkinliği düşmüş görülenlerden kurtulması gerekiyor."

Türkiye demokrasisi güçleri ve TBKP ile dayanışmaları için İngiliz komünistlerin teşvikleri sözlerini tamamlayan Mehmet Karaca'nın konuşması delegelerin tarafından uzun süre sıcak alkışlandı. ■

■Sadettin Yumuşak

Dünyanın iki devi Sovyetler Birliği ve ABD'nin liderliği Mihail Gorbaçov ve George Bush 2-3 Aralık günleri ilk kez bir araya geldiler. Anank, ilk buluşma yerlerini ABD ve SSCB'den yaklaşıp çıktı uzaktıkları, NATO ve Varşova paktı toprakları dışında, ortalarında bir yerde yapma adeti yüzünden, bu iki gururlu devletin liderlerini az kalkan deniz tutacaktı. Gorbaçov ve Bush, bu haftasına görüşmelerini politik arka plan oluşturan uluslararası durumun niteliğini andırır, "İrtibatlı" bir havada gerçekleştirdiler. Ve insanlığın sağlığını "İrtibatlı" bir dayanışma (akadik kalmadığını) tesbit ederek, "Artık soğuk savaş son" dediler.

"Soğuk savaş" bitti

Bu nedenle ki, stratejik nükleer silahlarla yüzde 50'ye dek indirim, Avrupa'da genel olarak silahlanma, kırsal silahlanma yasaklanmasında doğrultulmuş üsüpeden görüşmelerde var verilmeli, ickili işbirliği için yönlü geliştirilmesi ve dünyadaki başlıca gerilimlere odaklanılmasında ortak yaklaşımlar geliştirilmesi gibi konular üzerinde bir görüş birliği sağlanarak, bu görüşmeler, bu alandaki kayıpların telafi edilmesi için, "soğuk savaş" dönemi-ne son verilmesinin bir sembolü olarak önem kazanmış.

Neydi bu "soğuk savaş"? Nazi barbarlığına, faşizme karşı uluslararası bağışlanmazlığı, özgürlüğü, demokrasinin ve kalın bir harş için gücünleri anti-Hitler koalisyonunda birleşen SSCB, ABD ve Büyük Britanya'yı ve onların peşjara tüm dünyayı 1947'den başlayıp 40 yılı sürecekte birleşti bir "savaş" için sürükleyen emelleri nelerdi? Kalkışın bu ve benzeri sorunların bütün dünya politik tarihçileri tarafından özetlenmiş.

Malta'nın ardından...

SOĞUK SAVAŞTAN SICAK BARIŞA

Dünyada kalıcı ve adil bir barış düzeninin kurulması - daha İkinci Dünya Savaşı'ndan çıkarken gündeme gelse de, araya bir kama gibi "soğuk savaş" döneminin girdiği bu süreç - bugün her zaman olduğundan da fazla, insanlığın nesnel bir gereksinimidir.

deki dönemde daha serinkanca, nesnel ve bilimsel bir biçimde irdelenip, daha bir aydınlık kavaylaştırılacak.

Anank, konuşmada daha şimdiden açık olan bir nokta, "soğuk savaş" dünyasının basit bir biçimde sıyah-beyaz renklerle boyanmış olmadığı. Başın ABD ile ilgili sermayenin egemen güçlerinin çekişi emperyalizmin "büyük güç" politikaları, "her ne pahasına olursa olsun" dünyaya egemen olma tutkusuna ve militarizm madalyonun bir yitisi ise, diğer yitisi de, SSCB'de ve Doğu Avrupa ülkelerinde "sos-

şey değildi.

"Soğuk savaş" yerine jind "sıcak bu" 1" gündeme gelmiş bulunuyor. Dünyada kalıcı ve adil bir barış düzeninin kurulması - daha İkinci Dünya Savaşı'ndan çıkarken gündeme gelse de, araya bir kama gibi "soğuk savaş" döneminin girdiği bu süreç, - bugün her zaman olduğundan da fazla, insanlığın nesnel bir gereksinimidir.

Tek dünya sistemi

Bütün ulusların egemenlik, bağımsızlık, kendi yazgısını belirleme

bir dünya kuruyor". Türkiye ise hala "orada yerini bulur" mu, bulmaz mu sorusunu yanıtlamak meğali. Gerçekle soru "Türkiye soğuk savaş döneminin bitişini ne zaman kabul edecek?" biçiminde de sorulabilir.

Türkiye hangi dünyada?

Bu sorun Türkiye'nin iç, dış, savunma, ekonomik, kültürel, tüm politikalarını ve bünyelili etkileyen politik rejimine yöneltir. Anank kendini her alanda, köklü bir biçimde, gerçekten çözümler ve do-

yalışın adına" içtidedi tüm politik hataları ve suçlarıyla, Stalinizmdir.

Nesnel bir süreç

1970'li ve 1980'li yıllarda, bir yandan, özellikle bilimsel-tekadik devrimin etkisiyle gerçekleştirilen bilim ve teknoloji süreçleri, öte yandan, gerek Batı'da gerekse Doğu'da çeşitli biçimlerde yükselen barış, ulusal egemenlik, demokrasi ve insan hakları mücadeleleri konuşulan "soğuk savaş" sisteminin temelini çekti. İktisatçılar, teknoloji, birleşim bir dünya sisteminin yerini artık çok daha karmaşık bir çeşitlikte yapıyor. Çök-retilik, çök-kuruluş, çök-retilik, çök-sesli, fakat aynı zamanda arın ortasında bitirilmiş, tek bir dünya sisteminin olmaması. Gerçekle Malta'da ilaca cümler, bugüne dek bütün dünyanın yuruzum büyük ölçüde belirleyen bu iki büyük gücün liderlerini bu nesnel gelişmeler karşısında, yeni bir politik düşünce tarzına ve yeni tarz bir dış politikaya olan gereksinimlerini, nesnel emellerinden başka bir

belirleme, toplumsal-ekonomik ve siyasal sistemler arasında belirleyici güç tehlikesi ve kültürün değişim ve anlayışları ile güncellenen bir yolculuğa, uluslararası hukuk ve adalet normları temelinde politik çözümler bulmasını; askerî bloklaşmaların ve bunun yerine BM çerçevesinde uluslararası barış güvencesi sisteminin oluşturulması; sosyalist sistemlerin olumsuzlaşması; emperyalizm, ekonomi, kültür, enformasyon gibi çeşitli alanlarda, yeni ve adil bir uluslararası düzen kurulması gibi, son yıllarda öne çıkmaya başlayan insanî ve demokratik ilkeler bu yeni "sıcak savaş" düzeninin, bütünsel, tek dünya sisteminin köçüşlerini oluşturacak, oluşturuyor. Yakın zamanda dek bakanlar "utopik" olarak görülen bu hedefler her geçen gün daha bir somutlaşıyor.

2000'li yıllara yaklaşıncık, geleceğimizin öngöründe işte böyle bir

monarkist bir çizimde yenileyecek Türkiye oluşması olan bu yeni dünyada kendine bir yer bulabilecektir. Zaten başlıca sorunlar yoktur. Sorun daha fazla zaman yönetimi yöntemleri sorunudur.

Son birkaç yıldır, küçük bir milliyetçi zihniyet, dünya, bütün politik güçler değişik derinlerde bu süreçten nesnelliliğin kavramına bağlanıyor. Bu, aynı verici, cümlede bir gelişimdir. Anank, bütün "yenilikçi", "geçmişçilik" söylemine ve bu yitisi aynı kım adamlara karşı, 12 Eylül milliyetçiliğinin uyarısı olmakla kurulanayın ANAP itidatı ile, muhtelif partilerin çeşitli alanlarında kapsamlı ve demokratik alternatifler ortaya koymalarını ve daha, kartırlıya kendi "tek parti" itidatlarında görme yaklaşımları ile, ölmekle hala "gibi yakalanmaz" devansın çok doğeri zamanı harıyor.

İşte bu noktada, dışlanca, eylemi, tüm varlığı, yenilikçi, demokrasinin, çatışma, güçlü bir "komünist parti" aynı zamanda İvedi bir ulusal gereksinim oluyor. ■

DEM NEW THINK

Alkışlar arasında uğurlanan Gordon McLennan. Bu yıl başında Kulu-Sergin için Türkiye'deydi.

Danimarka

YEREL SEÇİMLER-GÖÇMENLER VE GELECEK

■ Ayşe Coşkun

Kopenhag - 21 Kasım günü Danimarka'da belediye seçimleri yapıldı. Küçük Danimarka'nın her yanındaki belediyeler için meclis üyeleri ve belediye başkanları belirlendi. Bu nedenle ülkede uzunca bir süredir bir seçim ortamı yaşanmaktaydı. Çoğunluğun fikir birliğinde olduğu önemli bir nokta, bu seçim sırasında göçmenlerin büyük bir aktivite göstermeleriydi.

Evet, gerçekten de ülkenin pek çok seçim bölgesinde göçmenler ve özellikle de Türkliyi göçmenler, gerek parti listelerinden, gerekse seçmen listeleri ve T listelerinden adaylıklarını koydular. Adaylığını koyan her göçmen, aile, köy ve arkadaşları ile birlikte aynı bir enerji ile gelgitlenmeye çalıştı ve belki de ilk kez böylece kendi bir köyün de çalmaması yapıldı. Kimi yerlerde ayrılma zorunluluğu bu kadar büyük değildi. İlk 1981 yılında yerel seçimlerde oy kullanma göçmenlerin aktiviteyi, eksiği-eksizliği, artıyıcı, bu bir gerçek. Bu gerçeğin en önemli nedenlerinden biri de, çok yakın zamanlara kadar bir eğitim olarak ele alınan kalkınma, artık eğitim olmaksızın çıkmış olmaktadır. Şimdi göçmenin Danimarka'da bu nu yeni biliyor ve çalmalarını da ona göre belirliyor.

Seçim sonuçları

Peki bölünce aktivitenin sonucu ne oldu. Elbette adaylığını koyan tüm göçmenler belediyelere girmedi. Ancak daha önce Danimarka çapında belediye meclis üyesi 8 Türkliyi göçmenler verirken, bu kez bu sayı 12ye çıktı. Yapılan çalışmalar sonucu çok sayıda Türkliyi, göçmen sorunu etrafında tartışma fırsatı buldu. Hastan sayıları bir derecede, o halde bu bile bilindiren olmanın göçmenlerin varlığına gözetim alınması bu gelecek için olumlu bir adımdır.

Bu seçimlerde göçmenlerin açısından önemli başarılar da vardı. İlk önce anlamak istediğim, göçmenlerin çok yoğun olarak oturdukları İshøj bölgesi örneği. Bu bölgedeki belediyede sosyal demokratlar ağırlıklı ve belediye başkanı sosyal demokrist. Ancak bu ünlü belediye başkanı ünlü göçmenlere karşı fikirlerinden ve eylemlerinden kazanmış bütünü. Buna rağmen bu belediye başkanı 1989 seçimlerinde 5010 oy al-

Bu seçimler göçmenlere, potansiyellerini az da olsa harekete geçirdiklerinde neleri yapabileceklerini gösterdi.

ma başarısını gösterdi. Bu miktar bölgede kullanılan 10.102 oydun 1'er Maden'e gidenleri gösterdi. Bunun yanı sıra aynı bölgede Yabancı Dışmanlığına Karşı İshøj Komitesi bir göçmen listesi çıkardı ve bu listenin birinci sıradaki Danimarkalı Erik Mikkelson belediye meclisine girmeyi başardı. Ayrıca Sosyalist Halk Partisi'nin listesinde 10. sırada yer alan Türkliyi aday, aldığı kısıtlı oylarla belediye meclisine girdi. Tüm bunlar, iletici, dincisi, demokrist, Komünist, Sosyalist vb. bölgedeki tüm Türkliyi göçmenlerin ortak çalmalarını bir

sonuçudur.

İkinci olarak ele almak istediğim ise, belki de en önemli sonucu oluşturun: Seçimlere göçmenlerin katılması şimdiye dek sosyal demokrat partiden, gerek listenin de yer alarak, gerekse destekleyerek, olmuştur. Bu kez yukarıdan da anlaşılacağı gibi göçmenler çeşitli partilerin listelerinden de adaylıklarını koydular. Seçim ortamına ifade eden T listeleri ve sol, sosyal demokrat listelerde göçmenler yer aldılar.

Genelinde ise ne oldu? Seçimlerin genel sonuçları ele alındığında,

hükümetin büyük ortağı tutucu parti ciddi olarak geriledi. Buna karşın Fremakrid (gerici parti) ve liberal Venstre partileri seçimlerden en kazançlı çıkan partiler oldular. Sosyal demokratlar ve Hristiyan demokratlar ilerleme kaydettiler. Sosyalist Halk Partisi ise seçimleri zararlı olarak kapattı. Bu sonuç göçmenlerin geleceğini yakından ilgilendiriyor.

Göçmenlerin geleceği

Özellikle 1992 sırasında Danimarka gibi küçük ülkelere yoğun-

laşarak sorunların göçmenlerin toplanışında patlaması tehlikesi şimdi daha da bir biçimde kendini gösteriyor. Göçmenlere karşı fikirler bu açımdan birer destek gördü ve bu kendini Per Maden'e verilen kısıtlı oyda somutlandı. Bununla birlikte olumsuz meşhur "Ne yapabiliriz?" sorusuna bir daha normak gerekiyor.

Yapılacak olan şimdi hiç tartışmaksızın, göçmenlerin önünde duruyor. Kendi örgütüllüklerini geliştirerek, sağlanırlarını, sadece kendi kitleleriyle değil tüm Danimarka çapında iyi ilişkiler ağı yaratmak ve geniş bir yelpaze içinde diyalog geliştirmek. "Bunu bir de biliyoruz" denoşabilir elbette, ancak bilene sadece bilenele kalırsa hiç bir işe yaramıyor. Bilgi, eğitim olmasın Avrupa Birliği sürecinde yer almak, söz sahibi olmak, haklarını korumak ve geliştirmek gibi birer görev. Bu seçimler göçmenlere potansiyellerini, az da olsa, harekete geçirdiklerinde neleri yapabileceklerini gösterdi. Şimdi iletir sorulmadın devam etmek herhalde en iyi ve doğru olancağıdır. ■

İsviçre ordusu ucuz kurtuldu!

NE ZAMANA KADAR?

■ Ünal Doğan

İsviçre - 25-26 Kasım tarihlerinde İsviçre'de yapılan referandumda "ordusuz bir İsviçre ve genel bir barış politikası" adıyla inisiyatif oyları. Son 15 yılın rekor karlılığını gösteren referandumda seçmenlerin yüzde 35,6'nı oyların 1.052.218 kişi oyu ile kaldırıldı. Bu sonuç, ordunun kaldırılması, kanunların yüzde 64,4'ü ile 1.903.797 kişi de projeye karşı oy verdi.

Öç kıldın bir ordu listemiyor

Ordu gibi geleneksel bir kurum ve dokümanlığı olan bir konuda her üç İsviçreli birinin silahlı kuvvetlerin kalkması gerektiği yönünde oy kullanması ve hiç bir yana taşınmayan "ordusuz bir İsviçre" inisiyatifinin beklenenden çok olmasa, tutucu ve sağcı çevrelerde beklenildiği gibi değil, İsviçre konfederasyonu oyların 26 kantonun dışında, Cenevre ve Jura kantonlarında, inisiyatifin yüzde 50'den fazla oy alarak, kabul edilmedi. Ancak bu da tartışılır.

"Ordusuz bir İsviçre" girişimi yalnızca Yeşiller, İsviçre Emek Partisi, Hristiyan Parti (POCH) gibi Sosyal Demokrat Parti'nin solundaki görüşler desteklenmiş, sosyal demokratlar ise inisiyatifin oy kullanma serbest bırakılmadı.

Referandum sonucu yüzde 35,6'ya düşen, inisiyatif reddedilmesinin rağmen hükümetin aynı eylemi yapmaya başladığı. Ordunun yolda yaklaşık 10 milyar İsviçre Francı (14 trilyon TL) bakan harcamalarını saklatarak sadece İsviçreli olduğu düşünceyle halkı oyların sonucu ortaya çıktı. Gerçek referandum sonucu ordu ortadan kalkmadı, ama artık hiç bir şeyin çıkışığı olamayacağı da gün için açık.

Ordunun kalkması gibi radikal

Ne aüt, ne buzağı veren, sadece ülkelerin bir "kutsal" İnek, ordu...

bir isemin rahatına düşkün, konformist İsviçreliyenin yüzde 30'ya yakın oy toplamaya ile birlikte, ordu tartışılması birer istek haline geldi. Bu sonuç, "kızıl, serciller, hayalci" vb. demagogiye politikaları yapan sağ partilere de hakaretleri bir cevap oldu. Şimdi İsviçre'de "kutsal inek" karşı gültü bir anlam var. Ne denir, bu yolda "güptü" sayılır mıdır.

"Kutsal" İnek' artık kutsal değil

"Savaş çıkacağına çoktan karın yamın kalmış" ve "orduyu reddetmek barışa hazırlanmadır" gibi ifadeleri kampanya yürüten "ordusuz bir İsviçre grubu", İsviçre

Emek Partisi, Yeşil İtlik gibi inisiyatif destekleyen çevreler referandum sonucunu sonuna kadar ve verilen desteği başka bir İsviçre inisiyatifin aynı halkın içinde kabul etmeyecekleri demli kökleri. İsviçre halkı olarak değildikleri, sağ ve burjuva partiler sonucunu inisiyatifin önderi Karla'da. Referandum sonucunda çok sayıda İsviçreliye seçtikten parti ve, rık-pajist inisiyatifin "Aktion Nationale" (Milliyetçi Hareket) oldu.

Evet, şimdi sağ ve dayıncıların bir İsviçre, silahlı bir barışın mühtarı reddetmesi birer İsviçre, birer partinin benimsenmesi ve akılcı inisiyatifin kabul etmemesi bir İsviçre o kadar uzak değil. "Dünya istopleri bağışları gösteriyor ve bugünkü İsviçreli ise yavaş yavaş İsviçreli" diye Mats Frisch hakkı oluyor.

Gerçek "kutsal inek" olarak nitelenen ordu hala savaş jestleri ve parasetleri donanımı, ağır ve vakur duruyor, çok elendi. Ama bu durum hiç kimsenin de dokümanlığına katılmıyor bir inek benzer. Onun da kurban edilmesi ya kurtulur. ■

GAP TELEVİZYONU

■ Mahmut Tali Öngören

GAP Televizyonu, 2 Ekim 1989'dan başlayarak yayınlarını yalnızca Güneydoğu illeri için sürdürüyor. GAP Televizyonu, TV 2 üzerinden yayın yapıyor. GAP Televizyonu Cumartesi ve Pazar günleri dışında haftada 5 gün, saat 14.00-18.00 arasında, PTT diğer verilerini kapattığı için, diğer illerden izlenmiyor. GAP Televizyonu'nun şimdilik 14 Doğu ve Güneydoğu illerinde alındığı illeri sürüyor.

GAP Televizyonu, devlet ve hükümet tarafından çok önemseniyor. GAP Televizyonu, Başbakan Turgut Özal (O günlerde Cumhurbaşkanıydı)na henüz gelmemiş) tarafından "Kasım GAP" de denilen bu yaygın başlangıcında Özal "millî birlik ve beraberlik" ve "Güneydoğu yayımlarından" sözler bol bol oluvererek onayla birer birer amış koymuştu. GAP Televizyonu'nun açıklanan ilkeleri ise, bölge-

de gereksinim duyulan meslek topluluklarına yönelik sertifikalı izlenicilerine, bölgedeki halkın okuma yazma bilgisi edinebilmesi, meslek edinmesine ve eğlence gereksinimini gidermesine değin ilerliyor. Başta 14 illen ibaret olan GAP Televizyonu, belirtilmiş göre, "kültür ve eğitim yayınları"na yer veriyor kasusu. Ösumündeki yıl bütçeçili illeri sürüyor Diyarbakır Prodüksiyon Merkezi kuruluncaya dek, GAP Televizyonu'nun izlenicilerini Ankara hazırlayacak.

En başta; GAP Televizyonu, bölgeden bir yayın olması bakımından önem taşıyor. Çünkü Türkiye'de radyoymun alması çağın yapıdağı döneminde bile bölgeyi yayıncılığına önem verilmemiştir. Bunun nedeni de özellikle Kürt sorununa oluyordu. Eğer bölgeyi radyo ya da TV yayını yayınsa, bu yayınlar acaba Doğu ve Güneydoğu'nun deşil faaliyetleri de karşılayabilir miydi? Böyle korkular ve kaygılar Türkiye Radyoları'nın yayın politikasında yine de bölgeyi ve

yerel yayıncılığın yerini alması engelleyemedi. Ama bölgeyi ve yerel yayıncılığı içermeyen oluyorsa merkezde (Ankara'da) benzer kayıt edilişi bölge ya da yerel radyolara gönderilen materyalde başka birer değildi. Haber bültenleri bile Ankara'daki yayın noktasına telekale Ankara'dan gönderiliyordu. Bölgeyi ve yerel haber ya da diğer bölgeyi ve yerel izleniciler çok denemek değin azdı. Bölgeye ya da yerel noktalarda hazırlanan bu izleniciler önce merkezde denetimden geçmişti. Aynı uygulama ile GAP Televizyonu da karşı karşıya idi. GAP Televizyonu, belli bir bölgeyi yayın yapmaması karşın, bir bölgeyi yayın edilişi ve deşiliciliği taşıyor. Çünkü bölge halkının deşiliciliği deşilicilerden deşilicilerden, ancak merkezde (Ankara'da) devlet ve hükümet politikalarının gereksinimleri çerçevesinde Kalkınma yayın yapıyor. Bu yözenci değin bile deşiliciliği biçiminde yerine getirildiğini söylemek bir hayli zor. Neden?

GAP Televizyonu, çoğunlukla diğer TV kanallarından daha başka izleyici topluluklarının gereksinimlerine göre hazırlanması çağımız, eski filmlerden ve izlenicilerden oluşan yayın malzemesinden doluyordu bir yayın. GAP bölgesinde yayınlanırken kendi kültürlere yönelik bir içerik yok. Ama merkezden GAP bölgesi için hazırlanmış çok az sayıda yayınlar rastlamak da olanağı. Hatta bunlardan kimilerinin yayıncılık bakımından birer otobiyografik illeri sürüyor deşiliciler. Ne ki, diğer kanallardan yayımlanmış eski izleniciler, eski filmler (bunların çoğunu kilitli yayıncıların yayıncı yayımları oluyordukları anlamak için gereksinim olan yayın çizelgelerinde bakmak yeterli) ve bölgeyi hiç izlenicilerden eski konuları ve yayıncı GAP bölgesine yönelik amaçları göden az sayıda yayınların propagandası köktüğü, bu gibi yayınlarla konuşan ammanların anlamak yazıncı izleniciler kullanıldığı ve genel deşiliciliği ilgilendirmeyen nokta-

lar içerdiği anlatılıyor.

Sonuçta GAP bölgesinde yayınlanırken kendileri için yapılan özel televizyonları yayımlarında Türk si- nemanın kötü örnekleri, kendi kültürleri ilgili olmayan eğlence izlenicileri ve den sürdürülmüş en belirlen uygulamaları konuşul- landırılarak illeri sürmek boynuna sayılması gerekirdi. Kaldı ki, GAP Televizyonu'nun teknik bakımından bölgedeki tüm noktalara erişilebi- ldiği söylemek de olanağıdır. Ama yine de GAP Televizyonu reklamcılarını ilgilendiriyor ve bu yayına reklam koymak için birbirle- riye yarışıyorlar.

Oysa "genel bölgeyi yayıncılığı" deninceye bir GAP Televizyonu yayıncı kilitli deşiliciliği gereksinimlerini için, bu yolda bütün adımlarını ve TRT'de bile başlatmış olduğunu bilerek birer ru- nuyabilir. Yokta bu televizyon bölge (kendi yayıncılarına bile) ara- bek bölgeyi deşiliciliği gerektirir. Belki de ilenen budur. ■

Amaç

Dünya değişiyor. Sosyalist ülkelerde hergün yeni gelişmeler oluyor. Ajanlar, gazeteler öncelikle bu değişimleri geçiriyor. Nedenleri konusunda ne kadar bilgiliyiz?

"Komünizm öldü..." görüşünü mü kabul ediyorsunuz? Yoksa "hayır" mı diyorsunuz?

Öncelikle sorunun temellerine inmek gerekmiyor mu?

DEVİRİM DEVİRİM DİYE DİYE...

hazırlayan: Tarık Demirkan
6000 lira
(yeni çıktı)

BİTİRİLMEMİŞ DEVİRİM

hazırlayan: Tarık Demirkan
5000 lira

STALİZM HALKIN TRAJEDİSİDİR

hazırlayan: Tarık Demirkan
(yakında çıkıyor)

Ödemek isterler karşılanmamaktadır. Tek isteklerinizde edinin vürde 75'i kadar postapula göndermeniz yeterlidir. AMAÇ/Catalçeşme sk. 15/1 Çarşoğlu, İstanbul (522 11 96)

Demir Özlü: Sürgündü...

ŞİMDİ DAHA ÇOK TÜRKİYELİ

■ Semih Gümüş

Genel yaygın zenginleşme- niye ideolojiler insanlara meslekleri getirmiyorlar. "Avrupa"nın, ideolojilerin insanlara pek meslekleri getirmediğini dışladığını- nı" Demir Özlü söylüyor. Çelişkin kilitliğini de beliren bu amması, Demir Özlü kendi alr- gın duyurduğu seziyor.

Politik çoğunluk ilü sürgün- leri arasında, politika ile edebiyat ara- sındakine benzer bir ayrılm var. Ça- ge kez bir öbürünün yerini alması- yor. Yurdudunda süren bir savaşım- ı ötürün politik çoğunlukla sürgün- leri, deşiliciliği bağlar kurar, öcünde bir mütase karşılık değin

sürgünlük arasında bubelli bir azlık, bir kuş uçuşu deşilicisi, bir taş atma uzaklık vardır.

Demir Özlü yazar, öykücü, ro- mancı, tabiri adanmış unvanla- ma; daha sürgün.

Şe var ki, e varoluşsalitika poli- tik kilitliğini ezamamı dışlayabi- lir; İskandinav kilitliğini Bir Be- yoğlu dağı görebilir, sayın hiç de çok olmayan bir sürgün.

Şimdi, sürgündü denemek artık. Demir Özlü, yurduna döndü so- nunda. Yurdına yabancısı değil, gençlik yıllarını da yaşad orada ve daha orayı da yadı. Kuşku lu- sanları, redinlikleri, birözellilikleri ileri arayan (ammanmamı) kilitli- leri, parçalanmış cinsellikleri, aşk

ve cinsel aşk aramamı gelitleri, yazıncıları Bir Uzun Sonbahar', Bir Kükürlüyarıvan Gençlik Yıl- ları'na...

Bir politik önderin yurda dönü- şüne sevinilir ya bir yazarınkindi? Değil mi ki sürgün yılları yanı yurda yitirilmiş onun için, hüze- karı döner yurduna yazar.

Hangi Özlü yazar, kimin dünyasını yazmış, nerede unutul- mıyor yazarlık? İle sürgünlük yılları. Tanınmaz bir İstanbul karpı- saında yalı kalan, kitesuna -ite- lik yeni yayımlanıyor- bir ki göm- meksin elini değinmiş olmalıdır Demir Özlü.

Demir Özlü'nün anlatmaya ça- baka beşim karışmış. Kendisi ça- gıncıların, yabancılıkta her insanı, yazma nasıl olmasın. Bir kopuş ku- şğının öykülerinde, reddedildiği, sıyırış, yenin; gışılabilir; deşil- leri, hiç unutmay ve birözellike alayınca ödüllere, kula kula ve hatla deşiliciliği birbirini yiteler glü görünen yapıtadır: Demir Özlü'nün sözünkindi yerine nok deşiliciliği.

Eskiden ne kadar çok yabancısı- ya, şimdi ona göre daha çok yerli. Belki deşiliciliğinkindi, kendine karşın deşiliciliği; İskandinavkindi, daha çok Türkiye'ye bir ruh taşıyabi- lir.

Belki Demir Özlü, hiç sürgün olmamıştır. ■

Bir politik önderin yurda döngüne sevinilir-ya bir yazarınkindi?

Değil mi ki sürgün yılları yanı yarıya yitirilmiş onun için, hüze karşın döner yurduna yazar. Hangi öküyle yaşamış, kimin dünyasını yazmış, nerede unutulmuştur yazdıkları...

Termik Santrale karşı etkinlikler sürüyor

BAKANLAR DEĞİL, GÖRENLER KARAR VERSİN

■ Kerem İnanç

30 Aralık sabahı İzmir'den Ali-
nşa'ya Kobze'yi köyüne doğru ha-
reket ediyoruz. Ali'nşa'ya yapılacak
intenden Termik Santralı kaza mü-
zikli, şarkılı, şenlikli bir protesto
yükseltecek bu kez Kobze'yi köyün-
den. Havanın yağmurlu olması
"Termik Şenliğin" ertelenebileceği-
ni getiriyor aklımıza. Ama Yeşiller
Partisi'nin yaptığı "Enüstürmanın
al go!" çığırına köklü hava şartları-
na karşın herkes uyuyor. İnsanlar
şarkıları Ali'nşa için çalıp söyleye-
cekler bu kez.

Aliğa ilçesi 350 km karelik bir alanı kaplıyor. İzmir'e aşağı yukarı 60 km uzaklıktadır, kırkbin civarında nüfusu olan girin bir ilçe.1960'lı yıllarda atılıyor Aliğa'nın kötü gele-

zengin temelleri, o yıllarda İzmir'in ağır sanayi bölgesi olarak seçilip ve 1974'te Alağa rafinerisi kurulduyları Alağa'nın kayırları. Korkunç beyutlara varan bir çökürkenmiş yayıy rafinerisinin kurulmasından sonra bilgedi, petrol taşıyan gemilerin ve rafineri'nin atıkları sonucu deniz ve doğa yayıy yayıy beşiyer Alağa'da. İzmir Alağa yolunda, çevreye bakımı-bizimlerde yayıy bir biiki örtü, zeytin ağaçları ve bakımlı tarfalar görüyörsünüz. Nasil olupla beşiyeni-güzeli, verimli yerleri beşiyeni-gevirilebileceğini düşünyöyür. İpe 19 KANIM'da düzenlenen 'Terim Sanatları Haya' çevre mitaliğinden sonra insan hakları gündünde düzenlenen 'Terim Senik' çevre sorunlarına duyulan, insan hakları-

İnsan Hakları Ödülü Yeşilyurt Köylüleri ve Cezaevleri direnişçilerinin

KARANLIĞA BİR MUM YAK

Adımı (Ankara) - Birleşim Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin kabul edilip 41. yıldönümü, film dünyası olduğu gibi ülkemizde de geçirdi etkinlikler kutlandı. İnsan Hakları Derneği, Yıldönümü kabul edilmiş 41. yıldönümü olan 10 Aralık gününü iktisafı hatırlayıcı bir "Kültürel Haklar Haftası" olarak ilk kez Ankara'da bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Paneller, sergiler, film gösterileri ve müzik dinletilerinin yanı sıra hafta sonuymu aşan oydu ve konserler yapıldı. Derneğin 1989 yılı İnsan Hakları Ödülü Yayıncıları köşyeleri ile Cezayirli'nin Dönemlere ve aşk geçirdiğinde hıymını kışkışkışlıdır.

"Karnelik tablo içinde, karneliğe kafur etmekten bir buçuk dakikaya daha fazla iyidir" analiziyle değerlendirildi açıklanan hafta için İHD Kültürel Haklar Komisyonu amamlarını şöyle açıklıyor: "Kültürel Haklar Haftası ile sanatımız yeni bir kültür politikası oluşturmak değil. Amacımız 12 Eylül sonrasında Analiz, yasa ve uygulamaları kültüre, sanata, dile ve örgütlene özgürlüğüne yönelik baskılara karşı gelmek, belirlemek, kamuya uyandırmaktır."

12 Eylül sonrası toplumun pek çok alanında olduğu gibi kültür ve

şemanda da baskı alanı oluşturulduğunu açıklayan Kültürel Haklar Komisyonu, filmlerin, kitapların yasaklanıp, yakıldığını, gazetecilerin dövüldüklerini, tutuklandıklarını, öldürüldüklerini söyleyerek, kültür ve demokrasi sorunlarının iç içe

İHD'nin 10-17 Aralık 1989 tarihleri arasında düzenlediği "Kültürel Haklar Haftası" bir dizi etkinliklerle gerçekleştirilirken, çeşitli alanlardaki İnsan Hakları Ödülleri de sahiplerine verildi.

geçtiğini ve tüm insan hakları savunucularının artık kültür merkezlerinin içinde yer aldıklarını söylüyor.

[illegible]

ABD ve Avusturya Büyükelçileri ile Hollanda, Federal Almanya, Danimarka, Norveç, İsveç ve Fin

İHD Diyarbakır şubesinin düzenlediği Cezvevleri Öykü Yarışması aynı gün dağıldı. 27 yarışmacı arasında katıldığı yarışmada ödül alan ilk üç öykü ve yazarları şunlar: Birinci: "Kamer Ateş Nasıran" öyküsüyle Ruşen Sümbüllüoğlu'nun, ikinci: "Yoklukunda Birlikte" öyküsüyle Osman Gösterişoğlu'nun ve üçüncü: "Hasret" adlı öyküsüyle Güney Çoban'ın oldu. Ruşen Sümbüllüoğlu Gaziantep ve Osman Gösterişoğlu Nazilli Cezvevlerinde okullarından ödülleri kendileri almışlardır.

IHD tarafından ilk kez dönüştürülen ve her yıl yinelenen olan "İnsan Hakları Fotoğraf Yarışması"nda derece alan Huseyin Tek, Berat Şunvar, Nilgün İmet, İlker Magn, Doğan Yagar ve Ramazan Şunvar' a ödülleri verilmesinden sonra, IHD Kültürel Haklar Komisyonu üyesi Mahmut Talı Ongören tarafından Joao Baer' in mesajını okunmasıyla Açılış Önemü son buldu.

Kültürel Haklar Haftası'nda,
bir hafta boyunca 13 değişik konus-
da oturumlar düzenlendi. İnsan
Hakları konulu fotoğraf, resim,
afiş, karkarté ve yazılım yarıştıkla-
ma yarışmaları sergileri düzenlendi.
İnsan Hakları konulu beşgeli film-
lerden oluşan "1. İnsan Hakları
Film Yarışması" yapıldı. Konserler,
dinletiler, tiyatro gösterileri gerçek-
leştirildi diğer etkinlikler de. Bu
haftanın bir diğer özelliği de hafta-
ya katılmak isteyen bütün sanatçıla-
rın ünlüleri sergileyebilmele-
rine olanak olmasıdır. ■

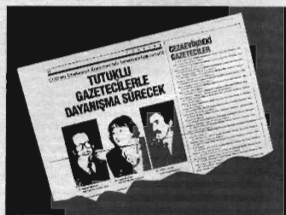
Insan Hekian Perk...

Açık grevlerinde ölenlerin anısına İnsan Hakları Ödülü tac, İzmir'de kurulacak İnsan Hakları Parkı'nda oluşturulacak müzeye konulmak üzere Karsyaka Belediye Başkanı Cihan Türsen'e teslim edildi. İzmir'in Karsyaka ilçesinde kurulacak Park'ın kuruluş çalışmaları içinde Mümata Soysal, Bih-rat Maritan gibi isimler yer alıyor.

MERCEK

Hazırlayan: Atilâ ASUT

İçerdeki dostlar için bir yılbaşı yazısı

Dünyada çok hızlı gelişmeler
yaşanıyor...

2.Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan Doğu-Batı kutuplaşmasında kırılmakla edinen "soğuk savaş" politikaları artık tarihe karışıyor. **Son Malta doğuşu** ile dünyada yeni bir sayfa açıldı. Uluslararası ilişkilerde dışa berrin bir yumaşma, barış ve istikrarlı süreç her zamanmış görünüyor. Çöküşün ortasında yaşanan büyük sancılı ve acılı bir çağ kesiti, 20. yüzyılla birlikte sona ererek, yerini yeni umutlara bırakacak.

Dün Yalta'da başlayan süreç, "soğuk savaş"ın, kutuplaşmanın yolunu açtımsı... Bugün Malta 'da işbirliği ve anlayış egemen... 50 yılda varılan nokta, gerçekten heyecan verici... Çarımız insanının "Yalta'dan Malta'ya" yarım yüzyıllık yolculuğu, her alanda "özgürleşme ve demokratikleşme" izlenimine de esin kaynağını oluşturunur.

Türkiye'nin, dünyadaki bu gelişmelerin dışında kalması olanaklı mı? "Özgürlük ve demokrasi" istemleri, halkımızın günlük yaşamında da artık daha çok öne çıkmaya başladı.

"12 Eylül rejimi"nin yasal cenderesini kırmaya yolunda her gün yeni kazanımlar elde ediliyor. Dunıstay, 1402'liklerin görevlerine dönmelerine karar verildi. "Soyunuk komu-

turalması, kaynaklık eden gizli yönetmelikleri iptal ediyor... Mahkemeler, 141 ve 142. maddelerle ilgili davalarla, "... düşünceler suçlan-
ma, toplumun uluğu sosyal, kültürel ve cehdaş ağıstı itihariye ce-
ze yapışırına konu edilmemesi
yönünde yaygın ve etkin bir orta-
nım doğduğu... gerekçeleri, artık
"tutuklama" kurumuna bağırıyor-
yorlar..." Daha da önemli bir geli-
me... komünistler, 70 yıla yaklaştıkça

sın Konseyi olmak üzere, tüm basın-yayın kuruluşlarını, **Çağdaş Gazeteciler Derneği'ni**, **Türkiye Gazeteciler Sendikası'nı**, **İstanbul Gazeteciler Cemiyeti'ni**, hiç zaman yitirmeden, bu "düşünce kurbanları"yla dayanışmaya ve öncelikli bir "basın affı" için kampanyaya başlatmaya çağırıyorum.

Cezaiyelerindeki gazetecilerin "tam listesi"ni, ADIMLAR'ın 11. sayısında yayımlamıştım. Konuyla ilgili eleştiriler bu listeden yararlanılabılır. Ancak, bu "yılbaş" sırasında "işlerdeki" meslektaşları hiç anlamış ve onlara iyi dikketlerini idare etmek eksikliği olacaktı. Listeyi yinelenememek için, işlerinden "yürzili" aşkın ceza yiyenlere öne çıkarılma yolunu seçtim.

Böylece, birkaç yüz yıla varan hapis cezaları verip de cezaevlerinde "unutuğumuz" gazetecileri yeniden toplumun gündemine getirmek istedik. Okurlarımızı, bu arkadaşlara birer "yılbaşı kartı" göndermeye çağırıyoruz.

İşte, cezaevlerinde "asırlık" cezalara çarptırılmış gazete sorumluları:

* VELİ YILMAZ (748 yıl 6 ay hapis cezası var. Herhalde bu bir "dünya rekoru"dur. Ama, ülkemiz açısından utanç verici bir rekor! Burtin Özel Tıp Cezaevi'nde yatıyor.)

• **OSMAN TAŞ** (Toplam cezası 666 yıl 2 ay hapis. Bütün Özel Tıp Cezası'nda.)

• HASAN SELİM AÇAN (307 yıl 6 ay hapis. Çanakkale E Tipi Cezaevi'nde.)

* GÜZEL ASLANER (Toplam
oçrası 146 yıl hapist.)

* ERHAN TUSKAN (123 yrl hapit. Çanakkale E Tipi Cezası.)

66, 48, 36 yıllıkları artık saymıyorum... Yukarıdaki rakamların yanındadır, onlar "devede kulak" sayılır!
Her şeye karşın, barış ve sevgi dolu günlere; mutlu yıllara; aydınlık yarınlara...

Yeni düşmanımız: "TARTAR"

Biz, düşmansız yaşayamayız!

İlerici demokrat kamuoyuna duyuru...

Birçok tutuklu yakınımızın kam. cam. bahasına direnilerde kaza-

nyan hakları insanlık dışı antide-
mokratik keyfî uygulamalarda yok

sayan zınniyetlere karşı olduğumuzu belirtiriz. Bu anlayışın ürünü olarak bir çok cezaevlerinde bir keyfiyet sürdürülüyor. Aydın'da iki değerli yakınınız ölümü ile, bir çok insanın sakat kalmasından uzun süreli yaşanan bir dúcünlük sonunda verilen sözlerin yerine getirilmediğini biliyoruz. En doğal insani ihtiyaçlar bir baskı arasé ola-

rak kullanılmaktadır. Diyarbakır İlnolu ocaevinde uzun süredir çözüm getirilmeyen bir çok sorun devam etmektedir.

1- Altı ay'dan fazladır koğuşlara su verilmemektedir.

5. Cezaevinde, tifo başta olmak üzere bulaşıcı hastalık kol geziyor.

6- Revir, hastane, ilaç verilmesi konusunda zorluklar çıkartılıyor.

7- Koşuşların çoğuna su damlamakta, içerisi rutubetli ve en sağlık insanların bile sağlığı bozulmakta.

Bütün bunların yanına yemek kalitesizliği de eklendice cezaevi yaşamı çekilmez olmaktadır. Bu sorunlara yetkililer kayıtsız kalmış gib-i, "Ödenek yok, hiç bir şey yapamıyoruz" sözleriyle sorunları geçiştiriyorlar.

Biz tutuklu yakınları olarak bu durumlardan endişe duyuyoruz. Yetkililerle sorunlara bir an önce çözüm getirmesini istiyoruz. Aksi halde doğacak olumsuz gelişmelerden şu gün kulaklarını tıkayan yetkilileri sorumlu tutacağız. Tüm demokratik kamuoyuna duyuru cezaevleri sorunları karşısında duyurılı olmaları ve bize güç vermelerini bekliyoruz.

Tutuklu Aileleri adına:
Sultan Çatuk, Minnar Kaya,
Nesline Eren

Kadın ve mutfak

Erkeklerimizin genelde; temel olarak istedikleri, hırların yani esle-

Erkeklerimiz "kâdın sorunlarını tartıştığı" toplantılarla meşgul; Bunca aşamadan sonra bile henüz "kâda" çekilmiyorlar, evin ve mutfağın dışına kâmadığı"nı biçiminde her fırsatta değirtirler yöneltmektedir. Aslında birçok kâf okumuş sıyası deneyimleri de olan bu insanlar, gerekçe ile değilmedikleri ama buna rağmen birim bile aşamada"nı vurguladıkları ev ve mutfakla birkez olsun ciddi olarak değilnebilir-seller bittir konunun boyutunu bir-razı kavayalar

"Artık mutfağın çıkmasını, birşeyler üretebilmesini" demek kolay. Kadının yüzyılda gündün-rümdün tüketimi ev ve mutfaktan çıkması kadın için de çok büyük bir kazanım. Kadın o oranda kendine vakit ayırmabilecek ve her-gün aynı işi yapmaktan robotlaş-muş beyinleri ancak o zaman olma-sı gereken yaratıcı özelliğini kaza-nabilecektir.

Ashnda erkeklerimiz kadınların
bingiñlemelerini **iscediklerini** söy-
lerken, önce kendilerinin gerçekte
ne **iscediklerini** sorgulamalıdır. Düş-
üncelelerinde; hatta kendilerine bu-
ğiniñ evde ve dışarıda her alanda
kendilerine sadece destek olacak,
yardımcı alıñbılecek, dışarıdaki faali-
yetlerinde onlara kolaylık sağlıya-

bilecek bir insan yaratıyor olmaları-
lar için.

Oyle, politik olarak büyük birliği kadim emek içinde faaliyetlerini sürdürme biçiminde öncülük eden rahat bırakacak ve tüm em ülerini severek tek bagcı istenilecek. Tüm bunlara birde katılmak olarak saygı duyma ve gerçekliğini insanın. Aynı gün içinde biraz tek taraflılık ve hakareti söz olmalıdır diğünstiler biraz - Tüm bunlar kadim görevi bir çabası bir diğünstili ve sövmekçiliklerdir göre. Bu stre olarak diğünstiler diğünstiler bakımla, kadimleri gün içinde gılabilecekler? Kadimlar ayırmak parçaları çokları bir big bir katımıyız. Herşeyde önce big kadimları sadece kendilerini yardimden olarak görürlük ve bir bir insan olarak da diğünstiler modlileri strece kadimlar olarak biderim tam bir billice ulanmamız oldu değı. Ev ve mutfakta bu stre gerçekliği streki insanırek, aynun big dokumamın Kuramsal olarak diğünstiler trenatı gömcek yemeyi, şifiden ev ve mutfakta big ev olmalıdır strete değı. big

Defalarca yinelenmesi ve iyice inanılması gerekir ki, "Ev ve mutfağın çıkarmayan kadının tartışmalarında ve bu yöndeki tüm olgularında ev ve mutfak ağımlarını beklemek onlara yapılan en büyük hakstır". Çünkü kadının yapması ve tek pratik budur.

Günçe Nur
İZMİR

adımlar

Türk-İş 15. Genel Kurulu

PERŞEMBE'NİN GELİŞİ...

Adımlar (İş-Sendika Servisi) - Türk-İş'in 15. Genel Kurulu, 11 Aralık 1989 günü Ankara'da DSI salonlarında çalışmalarına başladı. 17 Aralık Pazar akşamı genel kurul sona erdirdi. Adımlar'ın piyasaya çıkışı için Türk-İş yeni yönetimin kurulmuşu seçiyor. Bu yön 13 Aralık akşamı yazılıyor. Adımlar muhabirlerinin üç günlük gözlemleri aktarılmaya başlıyor. Genel Kurul'un bitmesine bu yazı yazılacak, daha dört gün var. Dolayısıyla yazının bir geleceği bilme "kennetini" söz konusu değil. Olsa olsa, "Perşembe'nin gelişti Çarşamba'dan bellidir" de, "Çarşamba'nın ne denli iyi gideceği gödeyemeyiz" söz konusu edilebilir.

Türk-İş, eski Türk-İş değil

"Türk-İş adam olmaz", Türk-İş'i sunan sendikal hareketin 1991 senesinin gündeminde tutulmakla görevli" gibi uyarılacak görüşler, Türk-İş'in eski Türk-İş olmadığını söylemek ne ifade eder bilmezse ama, Türk-İş eski Türk-İş değil. Genel kurul sonunda oluşacak yönetimin bu yargıya haklı çıkarsa da bir kompozisyonu olmasına bile, bu yargıya değinmeyecektir. Çünkü...

Bugüne değin başbakanın, iktidar partisi genel başkanının kullandığı -siz tanıladığımız- okuyunuz-Türk-İş kongresi görülmüştü mü?

Devlet başbakanı-İsm Çelebi-yahudide, şehrin kestildiği, çalınan başkanın -sendikalaştırmak gelmekle, Şekvet Yılmaz'a birleştirilecek çalınmış övülen İsmail Aylık-kompozisyonu, iktidar partisi siyaseti ile bir başkan-Hallî Örsöz ile Namık Kemal Zeybek-konuşmaları-madde, yani söz verilmemiştir Türk-İş kongresine iştirak olundu mu?

Sendikalar "akad" delegasyonları gelmediği, Türk-Gıda-İş, Türk-İş gibi bugüne kadar Türk-İş'i yönetimini büyük ölçüde belirleyen ve Türk-İş'i streşli genel başkan veren sendikaların delegatörleri kendileri "ol" ağdır, "Yemeyi harbiye" olmayın birer harbiye...

Delegatörlerin konuşmalarındaki nitelikli aşırılık, "Büyük Eylemler" bu genel kurulda maddetle yazılıyor. Taban bile bu görevi vermiş "aykırılığın bir eylemliliği, genel kurul delegatörleri "soyutlan" olmaksızın çıkıyor, "katilona" ve "bo-lurleyiz" olma yönünden yepyeni

bir dalganın, en azından sevindirici yalancıdanın sayılmaması mı?

İCTÜT genel sekreter yardımcısı Enno Primo'nun, ETÜK genel sekreter yardımcısı Marku Juac-kelametin, DGB merkez yürütme kurulu üyesi Lothar Zimmermann'ın demokrasi ve insan hakları konusunda ilkenizi eleştirin, işi sunmuş ise dayanışma konuşmaları. EAUC genel sekreter yardımcısı "Bizim diğer bir üyemiz de DİSK idi, yöneticileri tutuklandı. Paatyetlerine izin veriliyor. Bu durumun kınırıyor" sözlerinin alışık alışık, Türk-İş eski kurulundan kimilerinin sırtına pınar sıkıyor.

"Zat-ı muhterem"

İkinci gün delegatörlerin konuşmasına başladı. Delegatör, çalınma raporu ve Türk-İş üzerine görüşlerini açıklamaya başladılar. Her sendikaya yarım saat süreli konuşma.

Havale ve Tevlin adında yapılan konuşma De-Bun-İş adına genel başkan Ali Ekber Güvenç'in konuşması ile başladı. Güvenç, "Kongreye gelinceye kadar, gürup gürup, sendika sendika toplantılar yapıp. Bu yönetimin gitmesini istemiyen bir tek kişi bile çıkmadı" derken salondan en küçük bir titre-til bile gelmedi. Güvenç sözleri rini, "Üyemize karşı değil, sermayeye karşı gürup Türk-İş'i istiyoruz", diyerek tamamladı.

"Şimdi sielere, sendika ve çevre hakkını Türk işçilerine yazın, Kıbrıs fatihi bir zaat-muhterem haber edeceğiz. Kimdir bu zat-ı muhterem? Bilent Ecevit... Beyrutun sayın Ecevit... Kongre divan başkanı, Türk-Metal sendikasının genel kurulunda divan başkanlığı yaparken, adanmış solcuyla çalınmışından ötürüsünü belleten, Yo-İş genel başkanı ve adı "Soyal Demokrasi"nın Türk-İş başkanı aday olarak dolaşan Bayram Maraf'dı bu anonsan sahibi.

Ecevit, alkolizmi kışkırtıyor geldi. Konuşması stüdyosunda olacağı al-kolizmi. Özellikle sosyalist delegatörleri "konuşmaları yok çıkarmak için tribünleri genişletmiş" anlatarak atıştı az değildi. Ecevit'in kendisinin de bu sırada olacağı be-yöncümlüğü güruplarıdır. Dönemi-ye ve başbakanlığı süresinin, sonu-narak anlatan Ecevit, DİSK'in toplu-mal anlaşma için bapırmazı saati-til. Polonya'daki işçi hareketi-

zin, Sovyetler Birliği de dahil "bu-türün totaliter rejimleri" altüst etti-ğini söyleyen Ecevit, işçilerin toplu-mal mahaleleri oluşturmaları, politika-ya karşı müdahaleleri gerektiği üzerinde durdu. Bunun önünde anonsan ve yasal engeller olduğuna belleten Ecevit, "Sovyetler Bir-li-ğinde, Polonya'da, Macaristan'da, Bulgaristan'da... yok muydu?" diye sor-du. On yıl önce demokrasinin bir se-yirik oyun olmadığını söyledi-ğinin, işçilerin rubünden imneli ge-rektiğini belirttiğini ifade eden Ecevit, "Bunu yadığınızın oldu. Ama şimdi dünyada olanlar kar-pa-rında yadığınızın olacağını sanıyo-rum. Ve yineleyorum. İşçiler tribün-den komünleri götürmek için de-ğil, yok etmek için istiyorlar." dedi. 14-162 ve 163. maddelerin kalkması gerektiğini, ama bunlar kalkınca demokrasinin gelişti olmayacağını, diğer yasaların da kalkması gerektiğini savundu. "Başbakan Özal, siz

yaşak olduğunuzu gösteriyordunuz.

Türk-Metal genel başkan Mustafa Ercil, konuşmasında en radikal söylemleri okuyor, buna rağmen uyarıyordu. "Yönetim, in-sap"ı söylüyor.

Nazar boncuğu

Bu genel kurulun görünen en olumsuz yönü bir tek kadın delega-tinin bulunmasıydı. Başbakan Orhan Amdolu Bölge Şube Başkanı Yaşar Seymen'di bu delega. Yaşar Seymen için konuşsa bir onur oluşturun bu durum, Türk-İş için konuşsa öyle sayılmazdı. Söylen-de delegatör dahil, genel kurul de-legasyonun "erkeklerinin" bundan rahatsızlık duyduğunu söyleme ola-naksız da ne yazık ki yekta.

Türk-İş'teki değişim seçimine yansır mı?

Likent-İş Türkiye Maden-İş, Ge-nel Maden-İş, Haber-İş, Havas-İş, Tannus-İş bu yeni genel kurulunda yönetimini hemen hemen tamamıyla değişimini sendikalar. Ve bu de-ğişiklikler yönetimin sol eğilimli yö-neticileri geçmesi biçiminde so-mullanmıştı. Türk-İş sendikaların-da yönetimin olgusik kazanması. Türk-İş delegasyonunda da sol soy-et fikr tek fazlalaşmıştı.

Sol sendikalar, aralarında topla-narak Türk-İş'i yönetimi için çalı-malara başladılar. Bism bu oluğu-mu "soyul demokrasiler sendikalar" olarak inso etti. Sendikalar da adeta bism bism demokrasiler. Bu fikr yazıyor. Daraltıcı olması bir yana, sosyalistleri de ifade etmiyor. Ayrıca, "başlığı sendikalar" ifadenin yola çıkan bu garubun kendisi belletiminde de buna uygun ol-malıydı. Genel kurulda "soyul de-mokrasinin" yerini en genel anlamıyla "İş" bırakıyor olumlu bir geliş-me olarak görüldü.

Sol tümlü ile homojen olumlu genel-giye, Türk-Gıda-İş, Yo-İş gibi genel başkanlarının solca veyla sağ-çı-girandığı sendikalar da bütünlük ilkeni değildi. Bu yapı içinde, Türkiye tarihinde ilk kez sağ, kong-remin çıkışı gürup bism demokras-ye genel başkan adaylarına götü-remiyor, soldeki delegatörleri kışkırtı-yor.

Oysa sol, kongrede tam 19 seçilmiş olarak toplantıya ve Orhan Balaban'ın genel başkan adayı olarak karardığıyordu. Bu yapı-

manın doğruluğu veya yanlışlığı bir yana, verilen karar büyük. Daha sonra 19 sendikadan Yo-İş, Balaban'ın karşı çıkarken, Bism sol ve sağ arasında kendine yer arı-yordu. Kongrenin 3. gününe girmeyen, sağın adayı seçimi belli de-ğil.

Bunlar olurken, Şekvet Yılmaz Mustafa Özbek'e analıyor, ilmi-ye ve delegatörleri sağ, ne pahasına olursa olsun yönetimi elden bırak-mayama kararı olduğuna ortaya konuldu. Şekvet Yılmaz bismde solca demokrasinin bir ibretliği fi-ilen yok ediyor, kendili ile ibretliği solca apandan fışkırtı çıkmış ibretliği yayması için bir durum yaratıyor. Türk-Gıda-İş başkanı ise, Şekvet Yılmaz'ın seçilmesine durumu karşında, Türk-İş'i kadim gele-neği saymaya kendisini "razı" ko-yuyor.

Orhan Balaban başkanı, geniş tabanlı bir yönetim adına destekliyor. Balaban'ın delegasyo-na ise büyük oranda sol oluşturun linsine-ye veroderimli kullidire seçilmiş delegatörler. Kenan Duru-nan da 2 gün Balaban lehine adu-randan delegatörleri açıklıyor.

Başkan sosyalistlerin çekilişi sol garubun ortada bir çöküşle ise, oluya (5-0), (3-2) gibi skorlar bir-anlıyyla genel başkanlığına. Türk-İş'i siyasi ve kilisel temali-ni sağlayacak, görvev ehl, sol ağır-lık bile yönetim için ilkel ugru-ye-ryor.

Bu bağlamda ilkel bu bağlamda-ruca çöküşlüde uşuklar. Türk-İş yeni ifademde sol ve ifidemde olu-mlar. Akad duruma. Şekvet Yil-maz'ın başkanlığına bir yönetime. Türk-Metal'e bütünlük ilkeni. Türk-İş'le netim olulmuş elaksak. Bu ile kılfordan bile Türk-İş'i sağ te-dim edilecek imkanı doğuracak ve bism bism belleten edilebilir.

Türk-Gıda-İş genel başkanı Orhan Balaban veyla bir başka istin Orhan Balaban'ın demeri anlaşılmaya gelecekti bir yönetim de heap di-değildi. Dilere ki sol, mevzu ko-nulanla bütün olan varlığına ge-riye, Türk-İş'i yönetimini "İstisnai tergitizileme" pekiyor bir sağ te-dim. Bism mevzu ilkeni gürup, Zira bu, gürupların bir macia ile olumsuz olulmuşdur durumdur. Bu macielerin adı ise açıkta be-yöncü-ye ve kilisilik olmaktadır. So-munuculuğu ise söylemeye bile ge-rek yok.